

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

BANKTILLSYN

Vägledning för banktillsyn

Denna publikation har ersatts med tillsynsmanualen. Du kan hitta den senaste versionen av tillsynsmanualen på [ECB:s webbplats för banktillsyn](#).

EUROPEAN CENTRAL BANK
BANKING SUPERVISION

© Europeiska centralbanken, 2014

Adress	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Tyskland
Postadress	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Tyskland
Telefon	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.europa.eu

Alla rättigheter förbehålls. Återgivande i utbildningssyfte och för icke kommersiella ändamål är tillåtet under förutsättning att källan anges.

ISBN	978-92-899-1431-4
DOI	10.2866/20400
EU katalognummer	QB-02-14-914-SV-N

Innehåll

Förord	4
1 Inledning	5
2 Tillsynsprinciper	6
3 Den gemensamma tillsynsmekanismens funktion	9
3.1 Fördelningen av uppgifter mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna	10
3.2 Beslutsfattande inom SSM	13
3.3 SSM:s operativa struktur	15
3.4 Tillsynscykeln	18
4 Utförandet av tillsyn inom SSM	26
4.1 Tillstånd, förvärv av kvalificerade innehav, återkallande av tillstånd	26
4.2 Tillsyn av betydande institut	29
4.3 Tillsyn av mindre betydande institut	38
4.4 Allmän kvalitets- och planeringskontroll	42
5 Förkortningar	43

Förord

Denna vägledning är viktig för genomförandet av den gemensamma tillsynsmekanismen (SSM), det nya system för finansiell tillsyn som sedan november 2014 utgörs av Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella behöriga myndigheterna¹ från länderna i euroområdet. I vägledningen beskrivs SSM:s funktion och tillsynsrutiner.

SSM, påbörjade sin verksamhet i november 2014, är i sig ett steg mot ökad integration inom EU. Den främjar ett system med gemensamma regler för tillsyn över kreditinstitut i syfte att göra banksystemet inom euroområdet stabilare. SSM inrättades som en reaktion på erfarenheterna från finanskrisen och bygger på gemensamt överenskomna principer och standarder. Tillsynen utförs av ECB tillsammans med de deltagande medlemsstaternas nationella tillsynsmyndigheter². Syftet med SSM är inte att "återuppfinna hjulet" utan att bygga vidare på den bästa tillsynspraxis som redan finns. Den samarbetar med Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europaparlamentet, Eurogruppen, Europeiska kommissionen och Europeiska systemrisknämnden (ESRB) inom deras respektive mandat och vinnlägger sig om att samarbeta med alla berörda intressenter och andra internationella organ och standardiseringsorgan.

SSM består av ECB och de deltagande medlemsstaternas nationella behöriga myndigheter och kombinerar därför dessa institutioners starka sidor, erfarenheter och expertkunskaper. ECB ansvarar för att SSM fungerar effektivt och konsekvent och övervakar systemets funktion på grundval av fördelningen av ansvarsområden mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna enligt vad som framgår av SSM-förordningen³. För att säkerställa en effektiv tillsyn har kreditinstituten delats in i "betydande" och "mindre betydande" institut. ECB utövar den direkta tillsynen över betydande banker, medan de nationella behöriga myndigheterna ansvarar för tillsynen av mindre betydande banker. I denna vägledning förklaras kriterierna för att fastställa om ett kreditinstitut ska betraktas som betydande eller mindre betydande.

Denna vägledning publiceras i enlighet med det interinstitutionella avtalet⁴ mellan Europaparlamentet och ECB.

¹ Vissa nationella centralbanker som inte utsetts till nationella behöriga myndigheter men som tilldelats vissa tillsynsuppgifter och behörigheter enligt nationell lagstiftning kommer att fortsätta att utöva dessa befogenheter inom ramen för SSM. Hänvisningarna till nationella behöriga myndigheter i denna vägledning avser i förekommande fall nationella centralbanker när det gäller uppgifter som tilldelats dem enligt nationell lagstiftning.

² Deltagande medlemsstater är sådana länder inom euroområdet och de EU-medlemsstater med en annan valuta än euron som har valt att samarbeta i SSM genom att låta sina nationella behöriga myndigheter upprätta ett nära samarbete med ECB.

³ Rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L 287, 29.10.2013, s. 63).

⁴ Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet och ECB om det praktiska genomförandet av demokratiskt ansvarsutkrävande och tillsyn av utövandet av de uppgifter som ECB tilldelats inom ramen för SSM (EUT L 320, 30.11.2013, s. 1).

De förfaranden som beskrivs i vägledningen kan eventuellt behöva anpassas till omständigheterna i det aktuella fallet eller kravet att fastställa prioriteringar. Vägledningen är ett praktiskt verktyg som regelbundet uppdateras för att återspegla de nya erfarenheter som görs när mekanismen tillämpas.

Vägledningen är dock inte ett rättsligt bindande dokument och kan inte på något sätt ersätta de rättsliga krav som framgår av relevant tillämplig EU-lagstiftning. Vid eventuella skillnader mellan sådana krav och denna vägledning gäller de förra.

1 Inledning

- 1 SSM utgörs av ECB och de deltagande medlemsstaternas nationella behöriga myndigheter. SSM ansvarar för tillsynen över alla kreditinstitut i de deltagande medlemsstaterna. Mekanismen säkerställer att EU:s politik om tillsyn av kreditinstitut tillämpas enhetligt och effektivt och att kreditinstituten är föremål för en tillsyn av högsta kvalitet. SSM:s tre viktigaste mål är att
 - säkerställa det europeiska banksystemets säkerhet och sundhet,
 - öka den finansiella integrationen och stabiliteten,
 - säkerställa en konsistent tillsyn.
- 2 I enlighet med SSM-förordningen kommer ECB med sina omfattande expertkunskaper i fråga om analys av makroekonomisk politik och finansiell stabilitet att tillsammans med de nationella behöriga myndigheterna utföra klart definierade tillsynsuppgifter för att skydda det europeiska finansiella systemets stabilitet. SSM-förordningen och ramförordningen⁵ innehåller den rättsliga grunden för de operativa arrangemangen i samband med SSM:s tillsynsuppgifter.
- 3 ECB agerar med full respekt och fullt ansvarstagande för den inre marknadens sammanhållning och integritet på grundval av likabehandling av kreditinstitut i syfte att förhindra regelarbiterage. Mot en sådan bakgrund bör den också minska tillsynsbördorna för gränsöverskridande kreditinstitut. ECB beaktar såväl kreditinstitutens olika typ, affärsmodeller och storlek som systemfördelarna med mångfald inom banksektorn.

⁵ ECB:s förordning (EU) av den 16 april 2014 om upprättande av ramen för samarbete inom SSM mellan ECB och nationella behöriga myndigheter samt med nationella utsedda myndigheter (EUT L 141, 14.5.2014, s. 51).

- 4 När den utför sina tillsynsuppgifter enligt SSM-förordningen tillämpar ECB alla relevanta EU-lagar och, i förekommande fall, den nationella lagstiftning som införlivar dem med medlemsstaternas lagstiftning. Om den relevanta lagstiftningen ger medlemsstaterna valmöjligheter tillämpar ECB också den nationella lagstiftning som omfattar de valmöjligheterna. ECB omfattas av de tekniska standarder som utvecklats av EBA och som antagits av Europeiska kommissionen, samt EBA:s europeiska tillsynshandbok. På områden som inte omfattas av denna uppsättning regler eller om det uppstår behov av ytterligare harmonisering i samband med det dagliga tillsynsarbetet kommer ECB dessutom att utfärda egna standarder och metoder, samtidigt som den beaktar medlemsstaternas nationella valmöjligheter och skönsmässiga utrymme.
- 5 I vägledningen beskrivs
- SSM:s tillsynsprinciper,
 - SSM:s funktion, bland annat
 - fördelningen av uppgifter mellan ECB och de deltagande medlemsstaternas nationella behöriga myndigheter,
 - beslutsprocessen inom SSM,
 - SSM:s operativa struktur,
 - SSM:s tillsynscykel,
 - utförandet av tillsyn inom SSM, bland annat
 - tillstånd, förvärv av kvalificerade innehav, återkallande av tillstånd,
 - tillsyn av betydande institut,
 - tillsyn av mindre betydande institut,
 - allmän kvalitets- och planeringskontroll.

2 Tillsynsprinciper

- 6 När den fullgör sitt uppdrag kommer SSM hela tiden att sträva efter att säkra högsta möjliga kvalitet och enhetlighet i tillsynsarbetet. SSM använder internationella normer och bästa praxis som riktmärken i sin verksamhet. Baselkommitténs reviderade kärnprinciper för effektiv banktillsyn samt EBA:s regler utgör en fast grund för reglering, tillsyn, ledning och riskhantering inom banksektorn.

Strategin för SSM grundas på följande principer som är vägledande för alla åtgärder som vidtas av ECB, på central som nationell nivå, och som är avgörande för att systemet ska fungera effektivt. Principerna ligger till grund för SSM:s arbete och vägleder ECB och de nationella behöriga myndigheterna när de utför sina uppgifter.

Princip 1 – Användning av bästa praxis

SSM är tänkt att utgöra ett ramverk för bästa praxis i fråga om mål, instrument och befogenheter. SSM:s framväxande tillsynsmodeller bygger på de mest avancerade rutinerna och processerna i Europa och tar tillvara erfarenheterna från olika medlemsstaters tillsynsmyndigheter för att säkerställa banksektorns säkerhet och sundhet. De olika metoderna utvärderas kontinuerligt i ljuset av såväl internationellt accepterade riktmärken som intern granskning av praktisk operativ erfarenhet för att finna områden som kan förbättras.

Princip 2 – Integritet och decentralisering

Alla som deltar i SSM samarbetar för att uppnå tillsynsresultat av god kvalitet. SSM tar tillvara de nationella behöriga myndigheternas expertkunskaper och resurser när den utför sina tillsynsuppgifter, samtidigt som den drar nytta av centraliserade processer och förfaranden för att säkerställa enhetliga tillsynsresultat. Djupgående kvalitativ information och konsoliderad kunskap om kreditinstitut är avgörande, liksom pålitlig kvantitativ information. Tack vare decentraliserade förfaranden och ett löpande informationsutbyte mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna kan SSM dra nytta av de nationella tillsynsmyndigheternas närhet till kreditinstituten som står under tillsyn, bevara tillsynssystemets enhetlighet och undvika dubbleringar. Samtidigt tillgodoses kravet på kontinuerlig och enhetlig tillsyn i de olika deltagande medlemsstaterna.

Princip 3 – Enhetlighet inom SSM

Tillsynsprinciper och förfaranden tillämpas enhetligt på kreditinstitut i samtliga deltagande medlemsstater för att säkerställa konsekventa tillsynsåtgärder och undvika snedvridning i fråga om behandling och fragmentering. Denna princip stöder SSM som ett gemensamt system för tillsyn. Proportionalitetsprincipen (se princip 7) tillämpas.

Princip 4 – Överensstämmelse med den inre marknaden

SSM följer principen om ett enhetligt regelverk. SSM integrerar tillsynen i ett stort antal jurisdiktioner och stöder och bidrar till EBA:s fortsatta utveckling av ett enhetligt regelverk, samtidigt som den bidrar till effektivare åtgärder mot systemrisk i Europa. SSM står helt öppen för alla EU:s medlemsstater vilkas

valuta inte är euron och som beslutat att ingå ett nära samarbete. Tack vare sin centrala roll i SSM bidrar ECB till att ytterligare stärka konvergensprocessen på den inre marknaden genom de tillsynsuppgifter den tilldelats genom SSM-förordningen.

Princip 5 – Oberoende och ansvarstagande

Tillsynsuppgifterna genomförs i oberoende ställning. Tillsynen omfattas också av strikta krav på demokratiskt ansvarstagande för att säkra de deltagande medlemsstaternas förtroende för utförandet av denna offentliga funktion. I linje med SSM-förordningen kommer det att utkrävas ett demokratiskt ansvar på såväl europeisk som nationell nivå.

Princip 6 – Riskbaserad strategi

SSM:s tillsynsstrategi är riskbaserad. Den beaktar såväl graden av skada som ett visst instituts insolvens skulle kunna åsamka den finansiella stabiliteten som risken för att en sådan insolvens inträffar. Om SSM bedömer att riskerna för ett kreditinstitut eller en grupp av kreditinstitut ökar, kommer de kreditinstituten att övervakas intensivare till dess de relevanta riskerna minskar till en acceptabel nivå. SSM:s tillsynsstrategi bygger på kvalitativa och kvantitativa strategier och omfattar bedömning och framåtblickande kritisk utvärdering. En sådan riskbaserad strategi säkerställer att tillsynsresurser alltid fokuseras till områden där de sannolikt kommer att få bäst effekt för att stärka den finansiella stabiliteten.

Princip 7 – Proportionalitet

SSM:s tillsynsrutiner anpassas till riskprofilen för de kreditinstitut som står under tillsyn och deras systemiska betydelse. Tillämpningen av denna princip underlättar en effektiv fördelning av begränsade tillsynsresurser. Följaktligen varierar intensiteten för den gemensamma tillsynen mellan olika kreditinstitut, med tydligare fokusering på de största och mer komplexa grupperna i systemet och de mer relevanta filialerna inom en betydande bankgrupp. Detta ligger i linje med SSM:s riskbaserade och konsoliderade tillsynsstrategi.

Princip 8 – Tillsynsverksamhet på adekvat nivå för samtliga kreditinstitut

SSM innefattar en tillsynsverksamhet på miniminivå för alla kreditinstitut och ska säkerställa att det finns ett engagemang på lämplig nivå för samtliga betydande institut, oavsett den upplevda risken för insolvens. Mekanismen delar in kreditinstituten i olika kategorier beroende på hur deras insolvens skulle påverka

den finansiella stabiliteten och fastställer en lägsta engagemangsnivå för varje kategori.

Princip 9 – Effektiva korrigerande åtgärder i rätt tid

SSM syftar till att säkerställa säkerhet och sundhet för individuella kreditinstitut samt det europeiska finansiella systemets stabilitet och stabiliteten för de deltagande medlemsstaternas finansiella system. Den bedriver en proaktiv tillsyn över kreditinstituten i de deltagande medlemsstaterna för att minska sannolikheten för konkurser och de potentiella skadorna, med särskild fokus på att minska risken för en oordnad konkurs för betydande institut. Det finns en tydlig koppling mellan bedömning och korrigerande åtgärd. SSM:s tillsynsstrategi främjar tillsynsåtgärder i rätt tid och en grundlig övervakning av ett kreditinstituts reaktioner. Den ingriper så tidigt som möjligt, vilket minskar de potentiella förlusterna för kreditinstitutets långgivare (inklusive insättare). Detta innebär emellertid inte att enskilda kreditinstitut inte kan tillåtas inleda resolutionsförfaranden. SSM arbetar med andra relevanta myndigheter för att fullt ut dra nytta av de resolutionsmekanismer som finns enligt nationell och europeisk lagstiftning. Vid en eventuell konkurs tillämpas de resolutionsförfaranden som anges i direktivet om återhämtning och resolution av banker⁶ för att framför allt undvika betydande negativa effekter på det finansiella systemet och skydda allmänna medel genom att minimera behovet av extraordinärt offentligt finansiellt stöd.

3 Den gemensamma tillsynsmekanismens funktion

8 SSM förenar ECB:s och de nationella behöriga myndigheternas starka sidor. Den bygger på ECB:s expertkunskaper i fråga om makroekonomisk och finansiell stabilitet och på de nationella behöriga myndigheternas viktiga och sedan länge etablerade kunskaper och erfarenheter i fråga om tillsyn av kreditinstitut inom sina respektive jurisdiktioner, med beaktande av deras ekonomiska, organisatoriska och kulturella särdrag. Dessutom har båda komponenterna i SSM en hängiven och kvalificerad personal. ECB och de

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190).

nationella behöriga myndigheterna samarbetar intensivt när de utför sina uppgifter. I denna del av vägledningen beskrivs fördelningen av tillsynsuppgifter, organisationen inom ECB och SSM:s beslutsprocess.

3.1 Fördelningen av uppgifter mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna

9

SSM ansvarar för tillsynen av cirka 4 700 enheter i de deltagande medlemsstaterna. För att säkerställa en effektiv tillsyn har roller och ansvarsområden när det gäller tillsynsarbetet fördelats mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna på grundval av betydelsen av de enheter som står under tillsyn. SSM-förordningen och ramförordningen innehåller ett antal kriterier för att avgöra vilka kreditinstitut som ska klassificeras som betydande eller mindre betydande (se ruta 1).

Ruta 1

Klassificering av institut som betydande eller mindre betydande

För att avgöra om ett kreditinstitut är betydande eller inte genomför SSM en regelbunden granskning. Alla kreditinstitut som har tillstånd inom de deltagande medlemsstaterna utvärderas för att fastställa om de uppfyller kriterierna för att vara betydande. Ett kreditinstitut betraktas som betydande om något av följande kriterier är uppfyllt:

- Det totala värdet på dess tillgångar överstiger 30 miljarder euro eller – om inte det totala värdet av dess tillgångar är mindre än 5 miljarder euro – motsvarar minst 20 procent av landets BNP.
- Det är ett av de tre viktigaste kreditinstituten i en viss medlemsstat.
- Det erhåller direktstöd från den europeiska stabilitetsmekanismen.
- Det totala värdet av dess tillgångar överstiger 5 miljarder euro och förhållandet mellan dess gränsöverskridande tillgångar eller skulder i fler än en deltagande medlemsstat och dess totala tillgångar eller skulder är över 20 procent.

Trots kravet på att något av dessa kriterier ska vara uppfyllt kan SSM förklara att ett institut är betydande för att säkerställa en enhetlig tillämpning av tillsynsstandarder av god kvalitet. ECB eller de nationella behöriga myndigheterna kan kräva att viss information skickas in (eller skickas in på nytt) för att underlätta beslutet.

Ett kreditinstituts status kan förändras i samband med den normala affärsverksamheten eller på grund av exceptionella omständigheter (till exempel ett samgående eller förvärv). Om en grupp eller ett kreditinstitut som betraktas som mindre betydande för första gången uppfyller något av

de relevanta kriterierna förklaras det vara betydande och den nationella behöriga myndigheten överlämnar ansvaret för den direkta tillsynen till ECB. Om ett kreditinstitut i stället inte längre anses som betydande kommer tillsynsansvaret för det institutet att återgå till de berörda nationella behöriga myndigheterna. I båda fallen kommer ECB och berörda nationella behöriga myndigheter att noggrant granska och diskutera frågan och, om inga extraordinära omständigheter föreligger, planera och genomföra överföringen av tillsynsansvaret på ett sätt som medger en löpande och effektiv tillsyn.

För att undvika snabba eller upprepade förändringar av tillsynsansvaret mellan de nationella behöriga myndigheterna och ECB (till exempel om ett kreditinstituts tillgångar pendlar kring 30 miljarder euro) inrymmer klassificeringen en skyddsmekanism: Statusändringen från mindre betydande till betydande utlöses om endast ett kriterium är uppfyllt under ett visst år, medan en betydande grupp eller ett betydande kreditinstitut endast kommer att omklassificeras till mindre betydande om det relevanta kriteriet inte är uppfyllt under tre på varandra följande kalenderår⁷.

Instituten blir omedelbart informerade om SSM:s beslut att överföra tillsynsansvaret från den nationella behöriga myndigheten till ECB eller tvärtom. Innan beslutet fattas ger ECB institutionen en möjlighet att lämna skriftliga kommentarer. Under övergångsperioden erhåller institutet de regelbundna uppdateringar som behövs och introduceras för sin nya grupp av tillsynsansvariga. När övergången väl har genomförts organiseras ett formellt möte med företrädare för institutet som står under tillsyn och utgående och inkommande tillsynsansvariga.

- 10 ECB utövar direkt tillsyn över alla institut som klassificeras som betydande (se figur 1), cirka 120 grupper⁸ som företräder cirka 1 200 enheter som står under tillsyn, med hjälp av de nationella behöriga myndigheterna. Den dagliga tillsynen kommer att utföras av gemensamma tillsynsgrupper som består av personal från såväl de nationella behöriga myndigheterna som ECB (se ruta 3). De nationella behöriga myndigheterna fortsätter att utöva den direkta tillsynen över mindre betydande institut, cirka 3 500 enheter, under övervakning av ECB. ECB kan också ta över den direkta tillsynen över mindre betydande institut om detta krävs för att säkra en konsekvent tillämpning av tillsynsstandarder av god kvalitet.
- 11 ECB deltar också i tillsynen över gränsöverskridande institut och grupper, antingen som hemlandstillsynsmyndighet eller värdlandstillsynsmyndighet i tillsynskollegiet (se ruta 2). ECB deltar dessutom i den kompletterande tillsynen av finanskonglomerat när det gäller de kreditinstitut som ingår i ett konglomerat och svarar för den samordningsfunktion som anges i direktivet om finansiella konglomerat.

⁷ Se SSM-förordningen och ramförordningen för undantag till denna regel.

⁸ I vissa fall avser begreppet "grupper" också kreditinstitut eller filialer som enskilt står under tillsyn av SSM.

Tillsynskollegierna inrättas i enlighet med kapitalkravsdirektivet (CRD IV) som forum för samarbete och samordning mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för och deltar i tillsynen av olika komponenter i gränsöverskridande bankgrupper. Kollegierna erbjuder tillsynsansvariga och behöriga myndigheter en ram för att utföra de uppgifter som anges i CRD IV, till exempel fatta gemensamma beslut om kapitalbasmedlens tillräcklighet och krävda nivå samt om likviditets- och modellgodkännanden.

Inom SSM kan ECB ha följande roller i tillsynskollegiet för betydande bankgrupper:

- Hemlandstillsynsmyndighet för kollegier som omfattar tillsynsorgan från icke-deltagande medlemsstater (europeiska kollegier) eller från länder utanför EU (internationella kollegier).
- Värmlandstillsynsmyndighet för kollegier där hemlandstillsynsmyndigheten kommer från en icke-deltagande medlemsstat (eller ett land utanför EU).

Om ECB är konsoliderande tillsynsmyndighet kommer den att fungera som kollegiets ordförande, i såväl europeiska som internationella kollegier. De nationella behöriga myndigheterna från de länder där bankgruppen har en enhet deltar i kollegiet som observatörer. Det betyder att de nationella behöriga myndigheterna fortsätter att regelbundet delta i och bidra till kollegiets uppgifter och aktiviteter och motta alla information, men utan att delta i besluts- eller röstningsförfaranden.

När ECB är värmlandstillsynsmyndighet kommer de nationella behöriga myndigheterna från de länder där bankgruppen har en enhet i allmänhet att delta i kollegiet som observatörer, såvida inte gruppen har mindre betydande enheter i deras respektive länder, dvs. enheter som inte står under ECB:s direkta tillsyn, i vilket fall de nationella behöriga myndigheterna fortsätter delta som medlemmar.

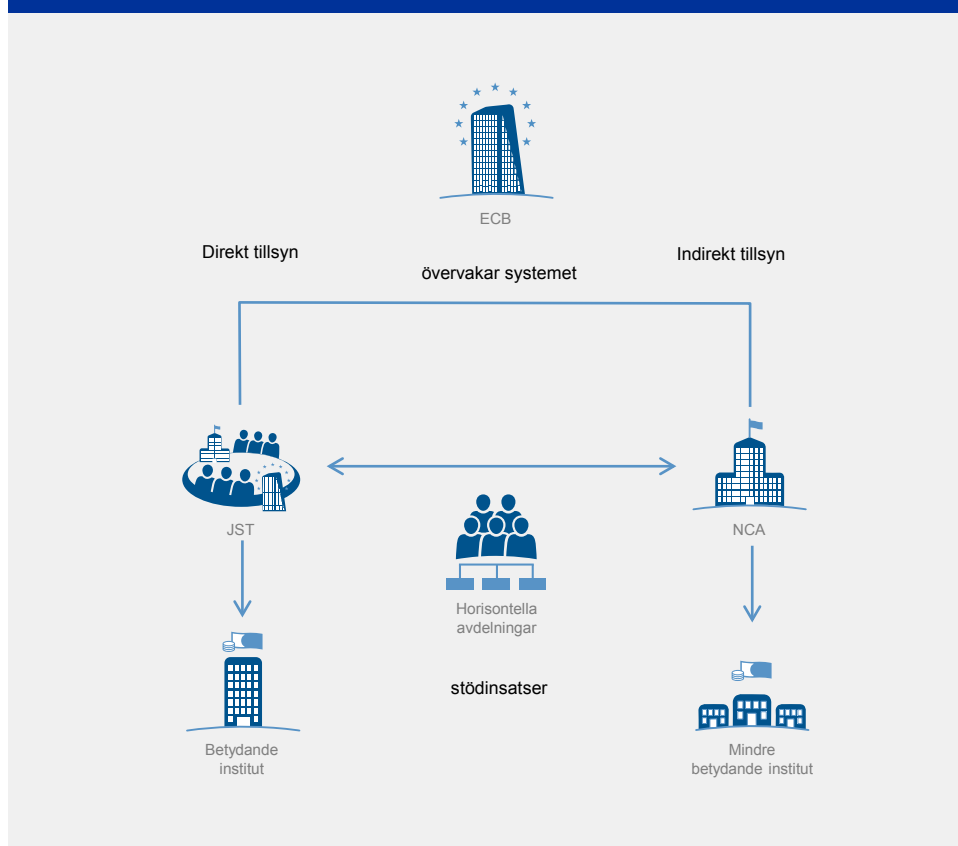
EBA har utfärdat riktlinjer⁹ och Baselkommittén har utfärdat principer¹⁰ för kollegiernas operativa verksamhet.

⁹ CEBS: Guidelines for the operational functioning of Supervisory Colleges (Guideline 34) (Riktlinjer för tillsynskollegiernas operativa funktion), utfärdade den 15 juni 2010. Enligt artikel 51.4 i CRD IV ska EBA utfärda tekniska standarder för tillsyn för att specificera de allmänna villkoren för tillsynskollegiernas funktionssätt.

¹⁰ Principles for effective supervisory colleges, Baselkommittén för banktillsyn, juni 2014.

Figur 1

Fördelning av uppgifter inom SSM

- 12 I enlighet med detta ansvarar ECB för den direkta tillsynen av cirka 120 grupper, som tillsammans svarar för nästan 85 procent av de totala banktillgångarna inom euroområdet. Berörda nationella behöriga myndigheter ansvarar för den direkta tillsynen över kreditinstitut som betraktas som mindre betydande, under ECB:s allmänna övervakning. Denna struktur för banktillsyn återspeglar på ett adekvat sätt kravet i SSM-förordningen att alla kreditinstitut under SSM:s tillsyn ska omfattas av samma tillsynsstrategi.

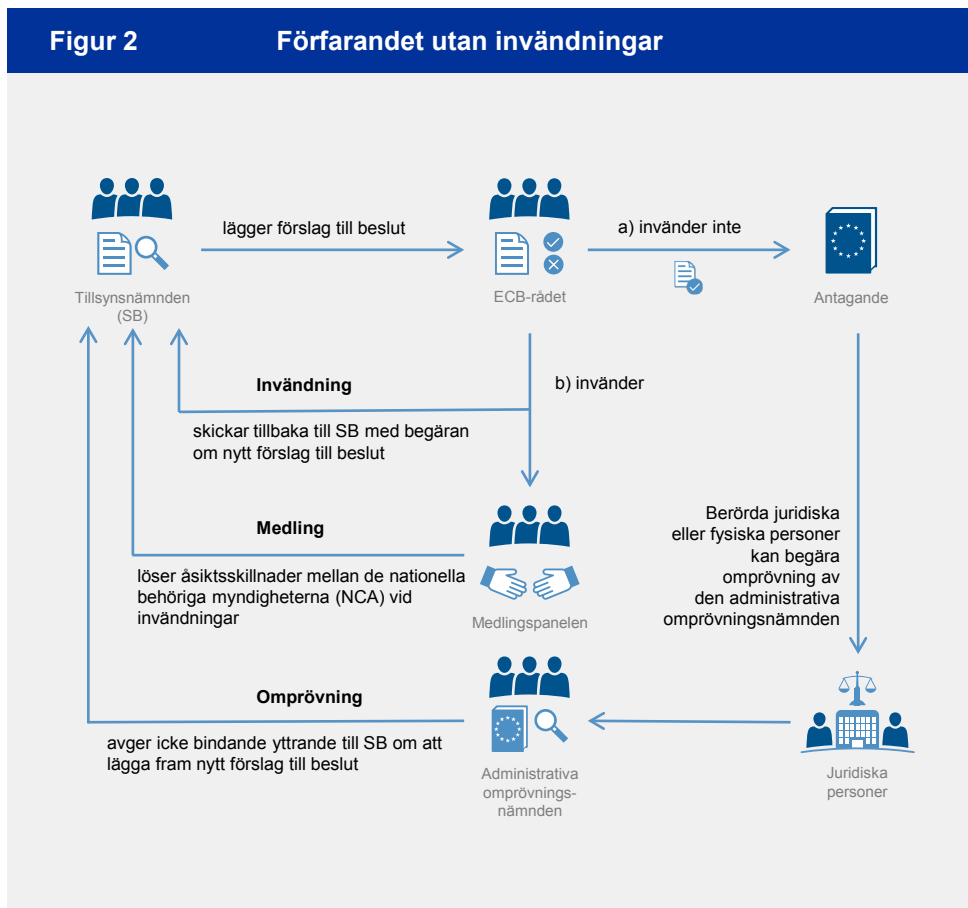
3.2 Beslutsfattande inom SSM

- 13 Tillsynsnämnden planerar och genomför SSM:s tillsynsuppgifter och lämnar förslag på beslut som ska antas av ECB-rådet. Tillsynsnämnden består av en ordförande, en vice ordförande, fyra företrädare från ECB och en företrädare från behöriga nationella myndigheter i varje medlemsstat, i regel den högste tjänstemannen från de nationella behöriga myndigheter som ansvarar för banktillsynen. Tillsynsnämndens förslag till beslut läggs fram på grundval av grundlig, objektiv och öppen information med beaktande av hela EU:s intressen. Tillsynsnämnden arbetar på ett sätt som säkerställer dess oberoende ställning.
- 14 Beslutsprocessen grundas på ett förfarande "utan invändningar" (se figur 2). Om ECB-rådet inte invänder mot ett förslag till beslut från tillsynsnämnden inom en

viss angiven tidsperiod som inte får överstiga tio arbetsdagar, anses beslutet vara antaget. ECB-rådet kan anta eller invända mot förslag till beslut, men kan inte ändra dem. ECB har inrättat en medlingspanel för att lösa åsiktsskillnader mellan de nationella behöriga myndigheterna när det gäller en invändning från ECB-rådet mot ett förslag till beslut från tillsynsnämnden.

15

ECB har även inrättat en administrativ omprövningsnämnd som genomför interna administrativa granskningar av beslut som fattas av ECB när den utövar sina tillsynsbefogenheter. Alla fysiska personer eller enheter som står under tillsyn kan begära en granskning av ett beslut från ECB som riktas mot dem, eller som rör dem direkt och individuellt. Den administrativa medlingspanelen kan också föreslå ECB-rådet att tillfälligt upphöra med tillämpningen av det omtvistade beslutet medan granskningsförfarandet pågår. Panelen består av fem oberoende medlemmar som inte är anställda vid ECB eller någon nationell behörig myndighet. En begäran om att den administrativa medlingspanelen ska granska ett beslut från ECB påverkar inte rätten att väcka talan i EU-domstolen.

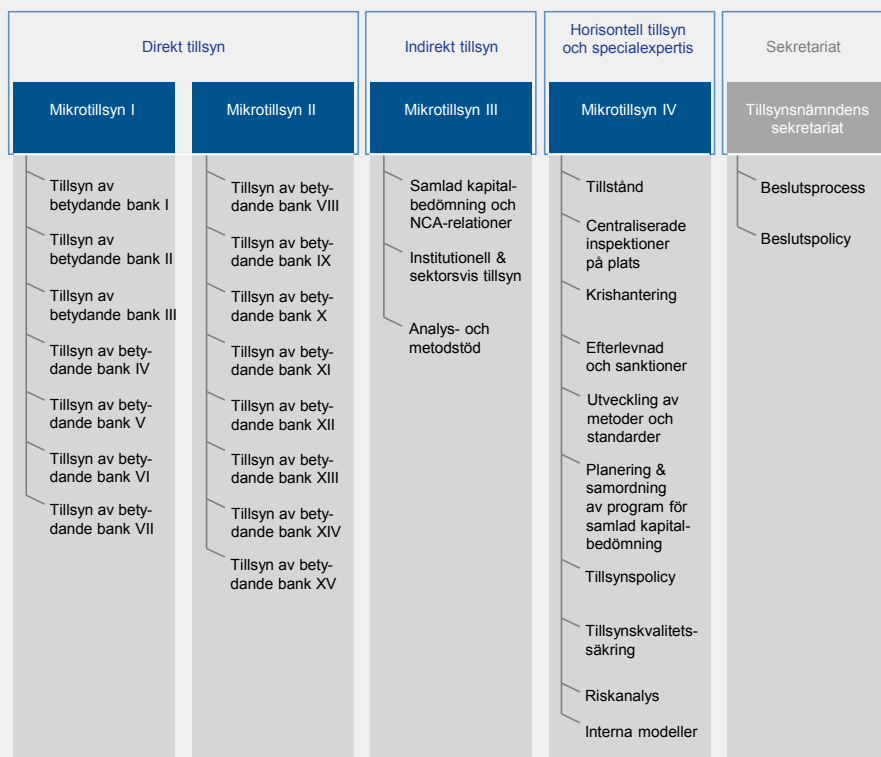
3.3 SSM:s operativa struktur

16

ECB har inrättat fyra särskilda generaldirektorat som ska utföra de tillsynsuppgifter som tilldelas ECB i samarbete med de nationella behöriga myndigheterna (se figur 3):

- GD Mikrotillsyn I och II ansvarar för den direkta dagliga tillsynen av betydande institut.
- GD Mikrotillsyn III ansvarar för övervakningen av den tillsyn av mindre betydande institut som utförs av de nationella behöriga myndigheterna.
- GD Mikrotillsyn IV utför horisontella och specialiserade uppgifter när det gäller alla kreditinstitut under SSM:s tillsyn och erbjuder specialkunskaper inom särskilda aspekter av tillsynsarbetet, till exempel interna modeller och inspektioner på plats.
- Dessutom stöds tillsynsnämndens verksamhet av ett särskilt sekretariat som hjälper till att förbereda möten och klargöra tillhörande rättsliga frågor.

Figur 3 SSM:s tillsynsenheter i ECB

Detta organisationsdiagram visar de första två nivåerna i de nya verksamhetsområdenas organisationsstruktur.
 ■ GD (generaldirektorat)
 ■ D (direktorat)

GD Mikrotillsyn I ansvarar för tillsynen av de mest betydande grupperna (cirka 30). GD Mikrotillsyn II ansvarar för återstående betydande grupper. Den dagliga tillsynen av betydande grupper utförs av gemensamma tillsynsgrupper som stöds av de horisontella och specialiserade expertavdelningarna i GD Mikrotillsyn IV (se ruta 3).

Ruta 3

Gemensamma tillsynsgrupper

Den dagliga tillsynen av betydande institut utförs av gemensamma tillsynsgrupper. De gemensamma tillsynsgrupperna består av anställda från både ECB och de nationella behöriga myndigheterna från länderna där kreditinstituten, dotterbolag eller de betydande gränsöverskridande filialerna hos en viss bankgrupp är etablerade. En gemensam tillsynsgrupp inrättas för varje betydande institut. Den gemensamma tillsynsgruppens storlek, allmänna sammansättning och organisation kan variera beroende på natur, komplexitet, skala, affärsmodell och riskprofil för det kreditinstitut som står under tillsyn.

Varje gemensam tillsynsgrupp leds av en samordnare på ECB (i allmänhet från ett annat land än institutet under tillsyn) som ansvarar för utförandet av de tillsynsuppgifter och aktiviteter som ingår i programmet för tillsynsgranskning för varje enskilt betydande kreditinstitut.

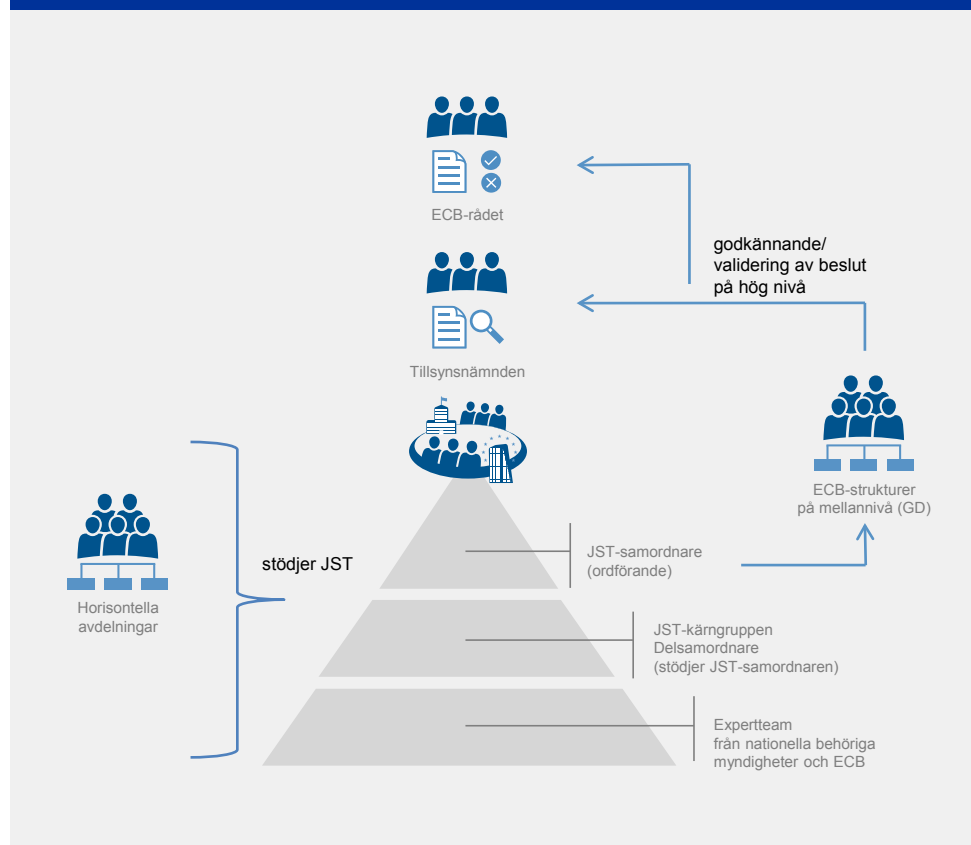
Delsamordnare vid de nationella behöriga myndigheterna ansvarar för klart definierade tematiska eller geografiska tillsynsområden. De stöder den gemensamma tillsynsgruppens samordnare i den dagliga tillsynen av betydande kreditinstitut och förmedlar även de relevanta nationella behöriga myndigheternas ståndpunkter. För vissa uppgifter med ett specifikt tematiskt fokus, eller uppgifter där det krävs särskilda tekniska expertkunskaper, kan den gemensamma tillsynsgruppen begära ytterligare stöd från de horisontella och specialiserade expertavdelningarna i ECB (dvs. GD Mikrotillsyn IV).

När det gäller gemensamma tillsynsgrupper som omfattar ett stort antal anställda organiserar en kärngrupp inom den gemensamma tillsynsgruppen fördelningen av uppgifter bland den gemensamma tillsynsgruppens medlemmar, förbereder och reviderar programmet för tillsynsgranskning och övervakar dess tillämpning. Kärngruppen granskar också den konsoliderade risk-, kapital- och likviditetsbedömningen. Kärngruppen jämför samman åsikterna bland den gemensamma tillsynsgruppens medlemmar.

Den gemensamma tillsynsgruppens samordnare utses för en period på tre till fem år beroende på institutets riskprofil och komplexitet. Det förväntas att den gemensamma tillsynsgruppens samordnare och medlemmar byts ut regelbundet.

Figur 4

De gemensamma tillsynsgruppernas funktion

- 18 Tio horisontella och specialiserade avdelningarna inom GD Mikrotillsyn IV stöder de gemensamma tillsynsgrupperna och de nationella behöriga myndigheterna när de utför tillsyn av både betydande och mindre betydande kreditinstitut. Dessa tio avdelningar är följande: Riskanalys, Tillsynspolicy, Planering och samordning av program för tillsynsgranskning, Centraliserade inspektioner på plats, Interna modeller, Efterlevnad och sanktioner, Tillstånd, Krishantering, Tillsynskvalitetssäkring och Metod- och standardutveckling. De horisontella avdelningarna har ett nära samarbete med de gemensamma tillsynsgrupperna, till exempel när det gäller att definiera och tillämpa gemensamma metoder och standarder, erbjuda stöd vid hur metoder appliceras och hjälpa grupperna att finslipa sin strategi. Syftet är att säkerställa enhetlighet för samtliga de gemensamma tillsynsgruppernas tillsynsstrategier.
- 19 SSM främjar aktivt en gemensam tillsynskultur genom att sammanföra personal från olika nationella behöriga myndigheter i de gemensamma tillsynsgrupperna, i samband med tillsyn av mindre betydande institut och i de horisontella och specialiserade avdelningarna. I det avseendet spelar ECB också en roll när det gäller att organisera personalutbyte mellan de nationella behöriga myndigheterna som ett viktigt redskap för att främja en gemensam målsättning. Denna gemensamma kultur utgör grunden för enhetliga tillsynsrutiner och strategier i samtliga de deltagande medlemsstaterna.

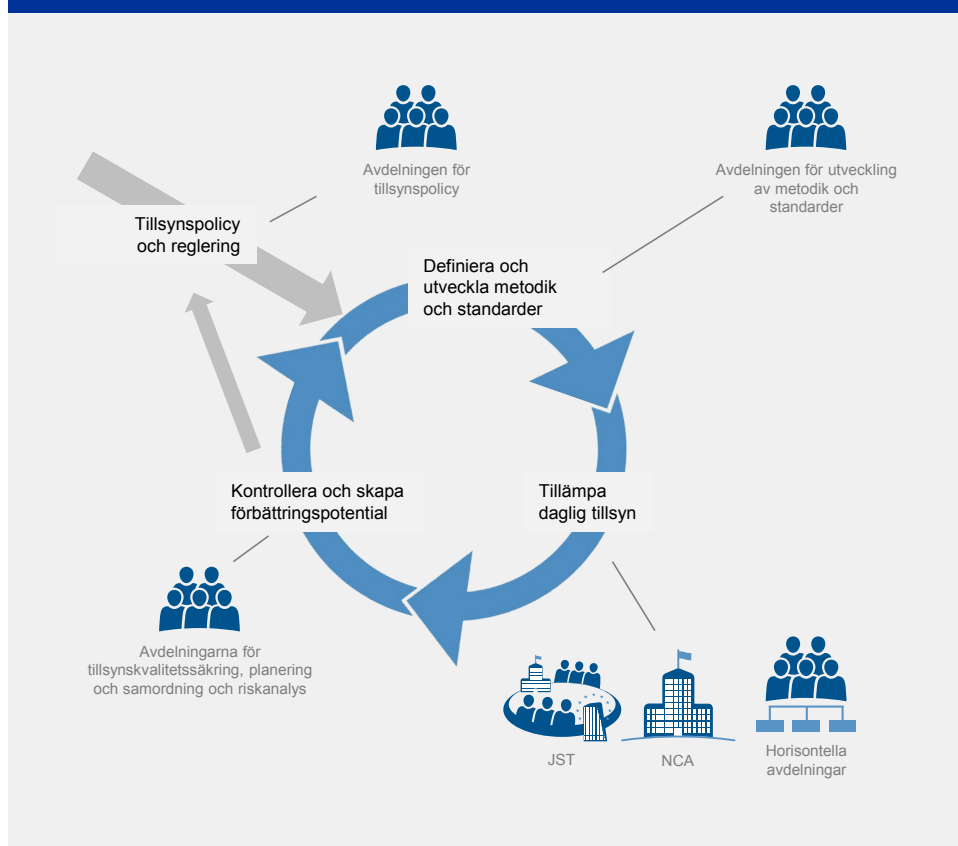
- 20 Tillsynsuppgifterna stöds av ECB:s ”gemensamma tjänster”, inklusive tjänster för personalresurser, informationssystem, kommunikationer, budget och organisation, lokaler och internrevision samt rättsliga och statistiska tjänster. SSM kan därför utnyttja operativa synergier samtidigt som den bibehåller den nödvändiga uppdelningen mellan penningpolitik och banktillsyn.

3.4 Tillsynscykeln

- 21 Processen för tillsyn av kreditinstitut kan beskrivas som en cykel (se figur 5). Reglerings- och tillsynspolitikerna utgör grunden för tillsynsverksamhet och utvecklingen av tillsynsmetoder och standarder.
- 22 Metoderna och standarderna ligger till grund för den dagliga tillsynen som utförs enligt samma strikta standarder för alla kreditinstitut. Genom olika kanaler, bland annat SSM:s deltagande i internationella och europeiska forum, bidrar lärdomarna av tillsynen och utförandet av kvalitetssäkringskontroller med feedback till utarbetandet av metoder, standarder, tillsynsstrategier och reglering.
- 23 Erfarenheter från den praktiska tillämpningen av metoderna och standarderna bidrar till planeringen av tillsynsverksamheten för den kommande cykeln. Denna planering omfattar också analysen av viktiga risker och sårbarheter och strategiska tillsynsprioriteringar. Tillsynscykeln återges i detalj nedan.

Figur 5

Tillsynscykeln

3.4.1 Tillsynsstrategier

- 24 Det europeiska bankregelverket följer Baselöverenskommelserna och harmoniseras genom ett gemensamt regelverk som gäller för alla finansinstitut inom den inre marknaden. ECB:s tillsynspolicy bidrar till att utveckla obligatoriska tillsynskrav för betydande och mindre betydande banker i samband med till exempel riskhanteringsrutiner, kapitalkrav och policy och rutiner i samband med ersättning.
- 25 Avdelningen för tillsynspolicy samordnar SSM:s internationella samarbete och deltar aktivt i olika globala och europeiska forum, såsom EBA, Europeiska systemrisknämnden (se ruta 4), Baselkommittén för banktillsyn och rådet för finansiell stabilitet. Avdelningen för tillsynspolicy stöder de gemensamma tillsynsgruppernas arbete i tillsynskollegierna genom att upprätta och uppdatera samarbetsavtal. Avdelningen kommer dessutom att etablera och samordna samarbetet med icke deltagande medlemsstater och med länder utanför EU, till exempel genom att teckna avsiktsförklaringar.
- 26 Avdelningen för tillsynspolicy startar och samordnar denna verksamhet i nära samarbete med alla intressenter, till exempel ECB:s övriga affärsområden, SSM:s övriga generaldirektorat och de nationella behöriga myndigheterna.

För att skapa en säkrare och sundare finanssektor har nya regler införts och nya institutioner och organ inrättats sedan 2007, inom såväl EU som euroområdet. Som ett centralt inslag i detta nya institutionella regelverk samarbetar SSM nära med andra europeiska institutioner och organ enligt beskrivningen nedan.

Europeiska systemrisknämnden

Europeiska systemrisknämnden (ESRB) har till uppgift att övervaka riskerna i det finansiella systemet inom EU som helhet (makrotillsyn). Om ECB använder de instrument för makrotillsyn som anges i CRD IV eller kapitalkravsförordningen, antingen på begäran av de nationella myndigheterna eller genom att besluta att vidta striktare åtgärder än de som vidtas på nationell nivå, måste ECB beakta rekommendationerna från Europeiska systemrisknämnden. Ett nära samarbete mellan ECB och Europeiska systemrisknämnden är ömsesidigt fördelaktigt. Det förbättrar ESRB:s förmåga att aktivt identifiera, analysera och övervaka EU-omfattande systemrisker, samtidigt som SSM kan dra fördel av ESRB:s expertkunskaper, som sträcker sig bortom banksektorn och täcker hela finanssystemet, inklusive andra finansiella institutioner, marknader och produkter.

Europeiska bankmyndigheten

ECB samarbetar nära med de europeiska tillsynsmyndigheterna, framför allt Europeiska bankmyndigheten (EBA). I egenskap av banktillsynsorgan ska SSM utföra sina uppgifter enligt och i överensstämmelse med EBA:s regler. SSM deltar i EBA:s arbete och bidrar i hög grad till enhetlighet på tillsynsområdet genom att integrera tillsynen mellan olika jurisdiktioner.

Den gemensamma resolutionsmekanismen

Den gemensamma resolutionsmekanismen (SRM) är en del av bankunionen tillsammans med SSM och det gemensamma insättningsgarantisystemet. Syftet med den gemensamma resolutionsmekanismen är att centralisera nyckelkompetenser och resurser för att hantera konkurser för kreditinstitut i de deltagande medlemsstaterna. Den gemensamma resolutionsmekanismen kompletterar SSM. Den säkerställer att om en bank som omfattas av SSM hamnar i allvariga svårigheter kan dess resolution hanteras effektivt med minimala kostnader för skattebetalarna och realekonomin. Samspelet och samarbetet mellan resolutions- och tillsynsmyndigheterna är ett centralt inslag i den gemensamma resolutionsmekanismen. Därför kommer resolutionsmyndigheterna, ECB och de nationella behöriga myndigheterna att informera varandra utan oskäliga dröjsmål om

situationen för ett kreditinstitut i kris och diskutera hur man effektivt kan lösa de problem som uppkommer. SSM kommer att hjälpa den gemensamma resolutionsmekanismen att revidera resolutionsplanerna i syfte att undvika en dubbling av uppgifter.

Europeiska stabilitetsmekanismen

I och med inrättandet av den gemensamma resolutionsmekanismen kommer Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) att kunna rekapitalisera institut direkt (kreditinstitutet måste vara oförmöget – eller sannolikt inom en nära framtid bli oförmöget – att uppfylla de kapitalkrav som fastställts av ECB i dess egenskap av tillsynsorgan och institutet måste utgöra ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet eller dess medlemsstater). Rekapitaliseringsverktygets funktion kräver ett effektivt samarbete och utveckling av robusta informationsflöden mellan SSM, europeiska stabilitetsmekanismen och de nationella resolutionsmyndigheterna. Om ett nödlidande kreditinstitut som står under ECB:s direkta tillsyn behöver rekapitaliseras får ECB ansvaret att sammanställa den nödvändiga informationen. För institut som inte står under ECB:s direkta tillsyn måste ECB, så snart den underrättats om en begäran om direkt stöd från Europeiska stabilitetsmekanismen, omedelbart inleda förberedelserna för att överta den direkta tillsynen över respektive kreditinstitut. ECB kommer också att aktivt delta i förhandlingarna med Europeiska stabilitetsmekanismen och hanteringen av det nödlidande kreditinstitutet när det gäller villkoren i rekapitaliseringsavtalet.

3.4.2 Metod- och standardutveckling

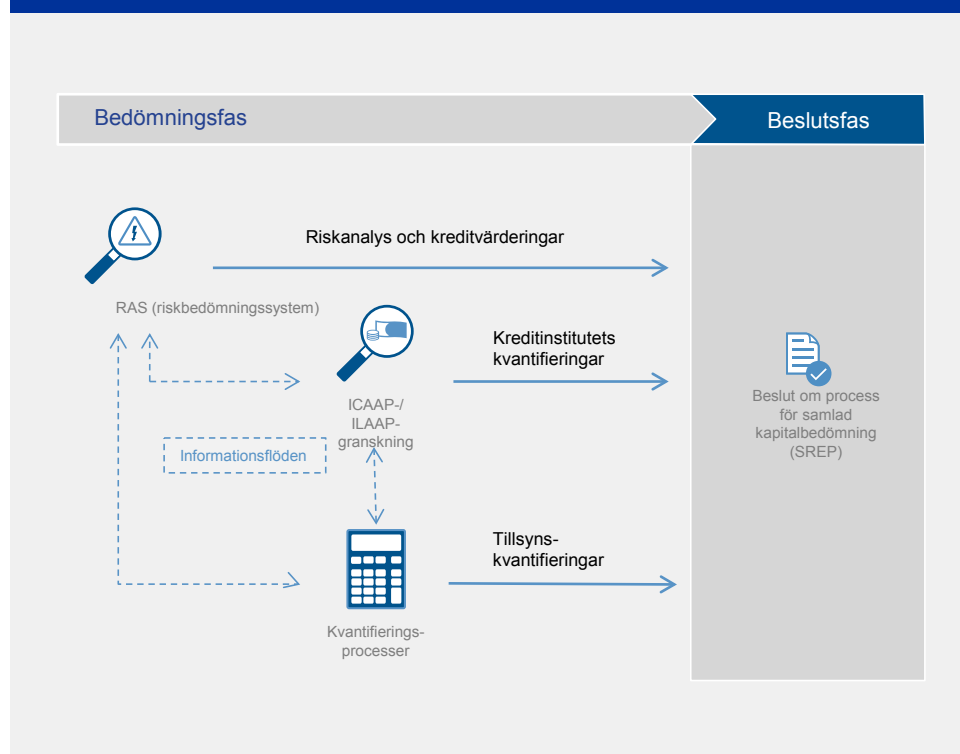
- 27 Tillsynsmetoder och standarder av bästa kvalitet är avgörande för att uppnå enhetliga och effektiva tillsynsresultat. ECB har inrättat en särskild avdelning för metod- och standardutveckling som regelbundet ser över och utvecklar tillsynsmetodiken. Tillsynsmetoder och standarder kan också vara resultatet av arbetet som utförs i internationella standardiseringsorgan med uppgift att harmonisera regleringen av finanssektorn eller EU-myndigheternas arbete med att utveckla ett gemensamt regelverk.
- 28 ECB kan utfärda egna föreskrifter, riktlinjer och instruktioner om tillsynsmetoder och gemensamma standarder, med beaktande av utvecklingen av internationella och europeiska föreskrifter och EBA:s roll när det gäller att fastställa ett gemensamt regelverk för att säkerställa harmoniserade tillsynsrutiner och tillsynsresultat inom SSM som är enhetliga över tid.
- 29 Den gemensamma uppsättningen metoder och standarder täcker områden såsom detaljerna i processen för tillsynsgranskning och utvärdering (SREP) och meddelande- och tillämpningsförfaranden för enheter som står under tillsyn.

3.4.3 Samlad kapitalbedömning

- 30 I syfte att utföra processen för samlad kapitalbedömning (SREP) har SSM utvecklat en gemensam metodik för löpande utvärdering av kreditinstitutens risker, deras system för företagsstyrning och situationen vad gäller kapital och likviditet. Metoden tar vara på erfarenheterna från de nationella behöriga myndigheternas tidigare erfarenheter och bästa praxis och kommer att främjas och utvecklas ytterligare av de gemensamma tillsynsgrupperna och ECB:s horisontella avdelningar. SSM:s process för tillsynsgranskning och översyn tillämpas proportionellt på såväl betydande som mindre betydande institutioner på ett sätt som säkerställer att strikta och enhetliga tillsynsstandarder respekteras.
- 31 Enligt CRD IV ska processen för tillsynsgranskning och översyn säkerställa att tillsynsorganen (för betydande institut de gemensamma tillsynsgrupperna, för mindre betydande institut de nationella behöriga myndigheterna under ECB:s kontroll) granskar arrangemang, strategier, processer och mekanismer som tillämpas av kreditinstituten, samt utvärdera följande:
- Risker som instituten är eller kan bli exponerade för.
 - Allmänna risker som ett institut utgör för det finansiella systemet.
 - Risker som påvisats genom stresstester, med beaktande av natur, storlek och komplexitet för ett instituts verksamhet.
- 32 SSM:s process för samlad kapitalbedömning (se figur 6) omfattar tre huvudkomponenter:
- Ett system för riskbedömning som utvärderar ett kreditinstituts risknivåer och riskkontroller.
 - En heltäckande granskning av institutets interna process för att bedöma kapitalbehov och likviditet.
 - En metod för kvantifiering av kapital och likviditet som utvärderar kreditinstitutets kapital- och likviditetsbehov mot bakgrund av riskbedömningen.

Figur 6

Processen för samlad kapitalbedömning

- 33 Både systemet för riskbedömning (RAS) och kapital- och likviditetsgranskningen följer en strategi i flera steg. Syftet är att producera tillsynsbedömningar som baserar sig på kvantitativa och kvalitativa analyser. De använder ett brett urval av såväl tillbaka- som framåtblickande information (till exempel sannolikheten för insolvens, förlust vid insolvens, stresstester). De bygger på en "begränsad bedömning" för att säkerställa enhetlighet i hela SSM, samtidigt som de lämnar utrymme för expertbedömningar som beaktar de olika situationernas komplexitet och mångfald inom ett tydligt och transparent regelverk.
- 34 De risker som kreditinstituten exponeras för bedöms utifrån risknivåer och motsvarande riskkontroller eller metoder för riskminskning. Institutens affärsrisker och lönsamhet samt deras interna styrningssystem och övergripande riskhantering bedöms ur ett helhetsperspektiv. Samtliga bedömningar integreras sedan i en övergripande bedömning.
- 35 SSM följer en riskbaserad strategi samtidigt som den fokuserar på efterlevnaden av regelkraven. Den respekterar också proportionalitetsprincipen med beaktande av ett instituts potentiella påverkan på det finansiella systemet, dess inneboende risker och om det är ett moderföretag, ett dotterbolag eller ett fristående institut. Resultatet blir en differentiering i fråga om frekvens och intensitet för institutets riskprofilbedömning under året. Riskprofilbedömningen kan i sin tur resultera i ett brett urval av olika tillsynsåtgärder, inklusive åtgärder på kort sikt som vidtas omedelbart av den relevanta gemensamma tillsynsgruppen och mer långsiktiga åtgärder som omfattas av tillsynsgranskings- och översynsrapporten samt den årliga tillsynsplaneringen.

Det finns en direkt koppling mellan bedömningen av ett instituts riskprofil och nivån på tillsynsengagemanget.

- 36 Spårbarhet och ansvarstagande är centrala inslag i hela processen för tillsynsgranskning. De kapitalkrav som anges i pelare 1 i Baselöverenskommelserna är minimikrav som kreditinstituten alltid måste uppfylla. Därför övervakar SSM löpande att instituten uppfyller kraven och betraktar dessutom kapitalkraven i pelare 1 som ett nedre gränsvärde. Interna modeller som instituten – efter godkännande från tillsynsorganet – tillåts använda för att beräkna kapitalkraven för riskerna i pelare 1 granskas regelbundet av SSM.
- 37 Kreditinstituten kan dessutom tvingas att hålla ytterligare kapital- och likviditetsbuffrar för risker som inte alls eller inte helt täcks av pelare 1. Kreditinstituten ska därför använda sina interna bedömnings- och kalkyleringsmetoder, särskilt sin interna process för att bedöma kapitalbehov och likviditet (ICAAP) och sin interna process för att bedöma likviditetsbehov (ILAAP). Kreditinstituten ska noggrant dokumentera dessa processer och beräkningar. De måste också skapa en adekvat struktur för företagsstyrning för att säkra att resultaten av den interna processen för att bedöma kapitalbehov och likviditet är pålitliga. Därför görs en heltäckande granskning av den interna processen för att bedöma kapitalbehov och likviditet som ett led i processen för tillsynsgranskning och översyn.
- 38 I enlighet med EBA:s riktlinjer¹¹ strävar SSM efter att fatta adekvata beslut i samband med processen för tillsynsgranskning och översyn genom att använda ett brett urval av information från olika håll. Bland dem återfinns kreditinstitutens regelbundna rapporter, den interna processen för att bedöma kapitalbehov och likviditet, institutens riskbenägenhet, kvantifieringar som tillsynsorganet använder för att verifiera och ifrågasätta kreditinstitutens kapital- och likviditetbedömningar, resultatet av riskbedömningar (inklusive bedömningar av risknivå och riskkontroll), resultatet av stresstester och tillsynsorganets allmänna riskprioriteringar.
- 39 De kvantifieringar som görs i samband med tillsynen för att bedöma institutens kapital- och likviditetsbehov samt den interna processen för att bedöma kapitalbehov och likviditet spelar en central roll för att stödja processen.
- 40 SSM använder stresstester såväl uppifrån och ned som nedifrån och upp som ett led i bedömningen av kapital- och likviditetsbehovet¹². Stresstester är ett viktigt framåtblickande verktyg för att bedöma institutens exponering för och motståndskraft mot negativa men tänkbara framtida händelser. De kan också användas för att testa kreditinstitutens riskhanteringsprocesser, deras strategiska planering och kapitalplanering och hållbarheten för deras affärsmodeller.

¹¹ <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/supervisory-review-and-evaluation-srep-and-pillar-2>

¹² Kreditinstituten ska också skapa sina egna program för stresstestning.

- 41 På grundval av all den information som granskats och utvärderats under processen för samlad kapitalbedömning gör SSM en allmän bedömning av kreditinstitutets kapital- och likviditetssituation och förbereder besluten inom ramen för processen (se figur 6). När processen genomförts gör den en allmän bedömning av vad som är en lämplig nivå för institutets kapital- och likviditetsnivå. Besluten i samband med den samlade kapitalbedömningen kan också omfatta kvalitativa åtgärder, till exempel att korrigera brister i institutets riskhantering. Resultatet av denna analys och alla nödvändiga korrigerande åtgärder presenteras för kreditinstitutet, som får en möjlighet att lämna skriftliga kommentarer till ECB om fakta, invändningar och rättslig grund i samband med ECB:s tillsynsbeslut. Vid behov kan särskilda möten organiseras med kreditinstitutet för att diskutera resultat och eventuella korrigerande åtgärder.
- 42 Resultatet av den samlade kapitalbedömningen för betydande kreditinstitut lämnas in till tillsynsnämnden. För institut med dotterbolag i medlemsstater som inte är medlemmar av SSM kommer detta beslut att fattas gemensamt av alla relevanta behöriga myndigheter.
- 43 Resultatet från den samlade kapitalbedömningen ger också viktiga indata till SSM:s strategiska och operativa planering. Framför allt påverkar den direkta omfattningen av och djupet på den verksamhet som genomförs för ett visst institut på plats och i andra sammanhang. Denna planering utarbetas årligen och revideras halvårsvis.

3.4.4 Riskanalys

- 44 Som ett naturligt komplement till de gemensamma tillsynsgruppernas dagliga analys av ett kreditinstituts risker, görs också en horisontell analys av riskerna av en särskild avdelning för riskanalys som förser de tillsynsansvariga med jämförelsetal och bakgrundsinformation.
- 45 Utvärderingen av de risker kreditinstituten står inför kräver en förståelse av den externa miljö i vilken de är verksamma. Avdelningen för riskanalys beaktar därför systemiska risker, till exempel de som uppkommer på grund av internationella obalanser eller överdriven riskkoncentration som kan leda till sektoriella bubblor (till exempel på marknaderna för bostäder eller kommersiella fastigheter). I denna riskanalys ingår också analyser som utförts av andra affärsområden inom ECB, i synnerhet makroprudentiella analyser. Sektoriella analyser underlättar också förståelsen av viktiga marknadstrender.
- 46 De riskanalyser som utförs av de gemensamma tillsynsgrupperna och den särskilda avdelningen för riskanalys kompletterar varandra. Avdelningen för riskanalys övervakar SSM:s allmänna riskmiljö och levererar snabba och djupgående analyser som gäller samtliga institut. De gemensamma tillsynsgrupperna är en viktig källa till specifik information om enskilda institut för avdelningen för riskanalys.
- 47 För en adekvat, pålitlig och uppdaterad tillsyn och riskanalys krävs korrekta tillsynsuppgifter. ECB samarbetar därför intensivt med de nationella behöriga myndigheterna och deras rapporteringsenheter, som är de som först tar emot

rapporterade tillsynsdata. ECB:s rapporterings- och statistikfunktion utför sina egna kvalitetskontroller innan uppgifterna används i tillsyns- och riskanalyssyfte och för beslutsfattande. I SSM:s rapportplanering anges tidpunkter och format för rapporterna med beaktande av de harmoniserade krav som gäller inom hela EU.

4 Utförandet av tillsyn inom SSM

48 I SSM-förordningen talas det om att skapa "en verkligt integrerad tillsynsmekanism". I praktiken innebär detta i första hand att centrala processer är i stort sett likadana för alla kreditinstitut – oavsett om de är "betydande" eller "mindre betydande" – och det rör både ECB och de nationella behöriga myndigheterna. Det förutsätter också en gemensam tillsynsstrategi. Tillsynen av varje kreditinstitut som omfattas av SSM utförs enligt samma metod och med vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen. De gemensamma förfaranden som gäller både betydande och mindre betydande institut, och strategierna i samband med tillsynen av dem, anges nedan.

4.1 Tillstånd, förvärv av kvalificerade innehav, återkallande av tillstånd

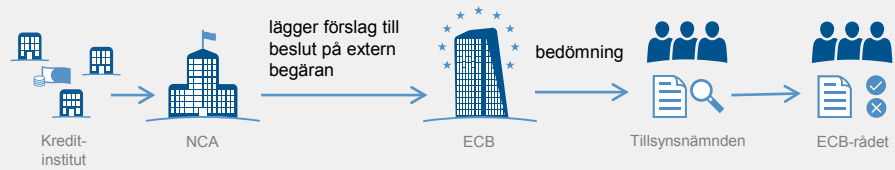
49 ECB har behörighet att bevilja och återkalla tillstånd för alla kreditinstitut och bedöma förvärv av innehav i kreditinstitut inom euroområdet. Detta görs i samarbete med de nationella behöriga myndigheterna. ECB måste också säkerställa efterlevnaden av EU:s och EBA:s regler och tillämpa det europeiska gemensamma regelverket. Om det är lämpligt kan den också överväga att införa ytterligare tillsynskrav för kreditinstitut för att skydda den finansiella stabiliteten. ECB:s tillståndsavdelning ansvarar för dessa uppgifter.

50 I SSM-förordningen anges ett antal så kallade gemensamma förfaranden som ECB fattar beslut om, oavsett det berörda kreditinstitutets betydelse. Dessa är tillståndsförfarandet, förfarandet för återkallande av tillstånd och förfarandet för bedömning av förvärv av kvalificerade innehav. I ramförordningen anges på vilket sätt ECB och de nationella behöriga myndigheterna är engagerade i dessa gemensamma förfaranden (se figur 7).

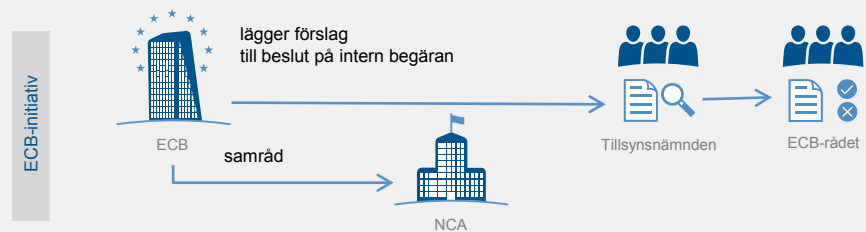
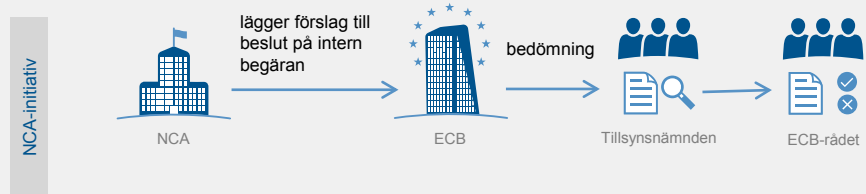
Figur 7

Gemensamma förfaranden

Tillstånd och förvärv av kvalificerade innehav

Återkallande av tillstånd

4.1.1 Beviljande av tillstånd och förvärv av kvalificerade innehav

51

SSM:s gemensamma förfaranden styrs av följande principer:

- Ansökningar om tillstånd och meddelanden om förvärv av ett kvalificerat innehav skickas alltid av den sökande enheten till den berörda nationella behöriga myndigheten. För beviljande av nya banklicenser är detta den nationella behöriga myndigheten i den medlemsstat där det nya kreditinstitutet ska etableras. För avsedda förvärv av kvalificerade innehav är det den nationella behöriga myndigheten i den medlemsstat där det förvärvade institut är beläget som är relevant nationell behörig myndighet.
- Den nationella behöriga myndigheten ska meddela ECB om mottagandet av en ansökan om tillstånd inom 15 arbetsdagar. När det gäller meddelanden om avsikten att förvärva ett kvalificerat innehav ska den behöriga nationella myndigheten underrätta ECB om ett sådant meddelande senast fem arbetsdagar efter det att ett mottagningsbevis skickats till den sökande. Ett gemensamt förfarande kan inte slutföras förrän den begärda informationen har ingetts. De sökande bör därför se till att deras ansökningar är kompletta och väl strukturerade. Om den första granskningen av en ansökan påvisar utelämnanden eller inkonsekvenser

uppmantar den mottagande nationella behöriga myndigheten genast den sökande att göra de nödvändiga ändringarna.

- När väl ansökningar har ingetts och det har konstaterats att de är kompletta, blir de föremål för en kompletterande bedömning av mottagande nationella behöriga myndighet, ECB och eventuella andra berörda nationella behöriga myndigheter. Syftet med bedömningen är att alla berörda parter ska få en grundlig förståelse av affärsmodellen och dess livskraft. Därför omfattar bedömningen alla de kriterier som anges i relevanta nationella och europeiska lagar.

52 Om den nationella behöriga myndigheten anser att ansökan uppfyller de nationella villkoren för tillstånd, skickar den ett förslag till beslut som innehåller myndighetens bedömning och rekommendationer till ECB. När det gäller kvalificerade innehav får ECB ett förslag till beslut från den nationella behöriga myndigheten om att invända eller inte invända mot förvärvet. Det slutgiltiga beslutet om godkännande eller avslag åligger därför ECB efter det normala beslutsförfarandet. Om en ansökan ska avslås eller ytterligare villkor måste införas, kommer den att bli föremål för en utfrågning. När väl det slutgiltiga beslutet har fattats meddelas den sökande, antingen av den nationella behöriga myndighet som handlägger ansökan (om det gäller ansökan om tillstånd) eller ECB (om det gäller avsedda förvärv av kvalificerade innehav).

4.1.2 Återkallande av tillstånd

53 Både ECB och de nationella behöriga myndigheterna i deltagande medlemsstater där en institution har etablerats har rätt att föreslå att en banklicens återkallas. De nationella behöriga myndigheterna kan föreslå återkallande på begäran av det berörda kreditinstitutet eller i övriga fall på eget initiativ i enlighet med den nationella lagstiftningen. ECB kan ta initiativ till ett återkallande i de fall som anges i relevant EU-lagstiftning. ECB och de berörda nationella behöriga myndigheterna samråder om alla förslag till återkallande av tillstånd. Syftet med dessa samråd är att ge de relevanta organen (dvs. de nationella behöriga myndigheterna, nationella resolutionsmyndigheter och ECB) tillräckligt med tid för att analysera och kommentera förslaget, framföra eventuella invändningar och vidta nödvändiga åtgärder för att bevara den fortsatta verksamheten eller vid behov rekonstruera institutet innan ett beslut fattas.

54 Efter samrådet utarbetar organet som föreslagit ett återkallande av tillståndet ett utkast till beslut med en motivering som återspeglar resultaten från samrådet. Därefter fattar ECB det slutgiltiga beslutet.

55 Innan ett utkast till förslag till beslut lämnas till ECB uppmantas institutet som står under tillsyn att lämna sina egna synpunkter i frågan och får rätt att höras av ECB. När ECB väl har fattat sitt slutgiltiga beslut skickas det till respektive kreditinstitut, den nationella behöriga myndigheten och den nationella resolutionsmyndigheten.

4.2 Tillsyn av betydande institut

4.2.1 Tillsynsplanering

- 56 Tillsynsverksamheten planeras i två steg: strategisk planering och operativ planering. Den strategiska planeringen samordnas av ECB:s avdelning för planering och samordning av programmen för tillsynsgranskning. Planeringen omfattar utarbetandet av strategiska prioriteringar och fokus för tillsynsarbetet under de kommande 12–18 månaderna. Framför allt beaktas faktorer såsom utvärdering av risker och sårbarheter inom den finansiella sektorn samt vägledning och rekommendationer som utfärdats av andra europeiska institutioner, framför allt ESRB och EBA, de gemensamma tillsynsgruppernas resultat från den samlade kapitalbedömningen och prioriteringar som framhålls av de berörda nationella behöriga myndigheterna. Den strategiska planen omfattar natur, djup och frekvens för den verksamhet som ska ingå i de individuella programmen för tillsynsgranskning (SEP) som utarbetas för varje betydande institut.
- 57 Den operativa planeringen utförs av de gemensamma tillsynsgrupperna. Deras arbete samordnas av ECB:s avdelning för planering och samordning av programmen för tillsynsgranskning. De gemensamma tillsynsgrupperna tar fram individuella program för tillsynsgranskning, som omfattar de viktigaste uppgifterna och verksamheten för de kommande 12 månaderna, en ungefärlig planering och målsättning, behovet av inspektioner på plats och undersökningar av interna modeller. Avdelningen för planering och samordning av programmen för tillsynsgranskning tillsammans med de relevanta horisontella funktionerna och nationella behöriga myndigheterna samordnar fördelningen av SSM:s resurser och expertkunskaper för att säkerställa att varje gemensam tillsynsgrupp har kapacitet att utföra sina årliga tillsynsuppgifter och aktiviteter. Även om de viktigaste punkterna på de individuella programmen för tillsynsgranskning diskuteras med kreditinstitutet i förväg kan de gemensamma tillsynsgrupperna alltid utföra speciella uppgifter och aktiviteter som inte finns med på tillsynsplanen, framför allt för att möta snabbt föränderliga risker för individuella institutioner eller på mer allmän systemnivå.
- 58 Det finns flera olika verktyg för att bedriva den grundläggande tillsynsverksamheten. I sitt dagliga tillsynsarbete analyserar de gemensamma tillsynsgrupperna tillsynsrapporter, finansiella rapporter och bokslut information och intern dokumentation från instituten som står under tillsyn, genomför regelbundna och särskilda möten med kreditinstitutet som står under tillsyn på olika tjänstenivåer, utför löpande riskanalyser och analyser av godkända riskmodeller samt analyserar och utvärderar kreditinstitutens återhämtningsplaner. I ruta 5 förklaras reglerna för vilka språk instituten kan använda i sin kommunikation med ECB.

Enligt artikel 24 i ramförordningen får ett dokument som skickas av ett kreditinstitut som står under tillsyn (eller någon annan juridisk eller fysisk person som omfattas av ECB:s tillsynsförfarande) till ECB vara avfattat på vilket som helst av EU:s officiella språk.

ECB, kreditinstitutet som står under tillsyn och annan juridisk eller fysisk person som omfattas av ECB:s tillsynsförfarande kan komma överens om att använda ett speciellt språk av EU:s officiella språk i sin skriftliga kommunikation. Om ett kreditinstitut säger upp avtalet kommer denna förändring endast att påverka de delar av ECB:s tillsynsförfarande som ännu inte har genomförts.

Om deltagarna i en muntlig utfrågning begär att få bli hörda på ett annat av EU:s officiella språk än det språk som används i ECB:s tillsynsförfaranden måste ECB i förväg meddelas detta så att det går att vidta nödvändiga åtgärder.

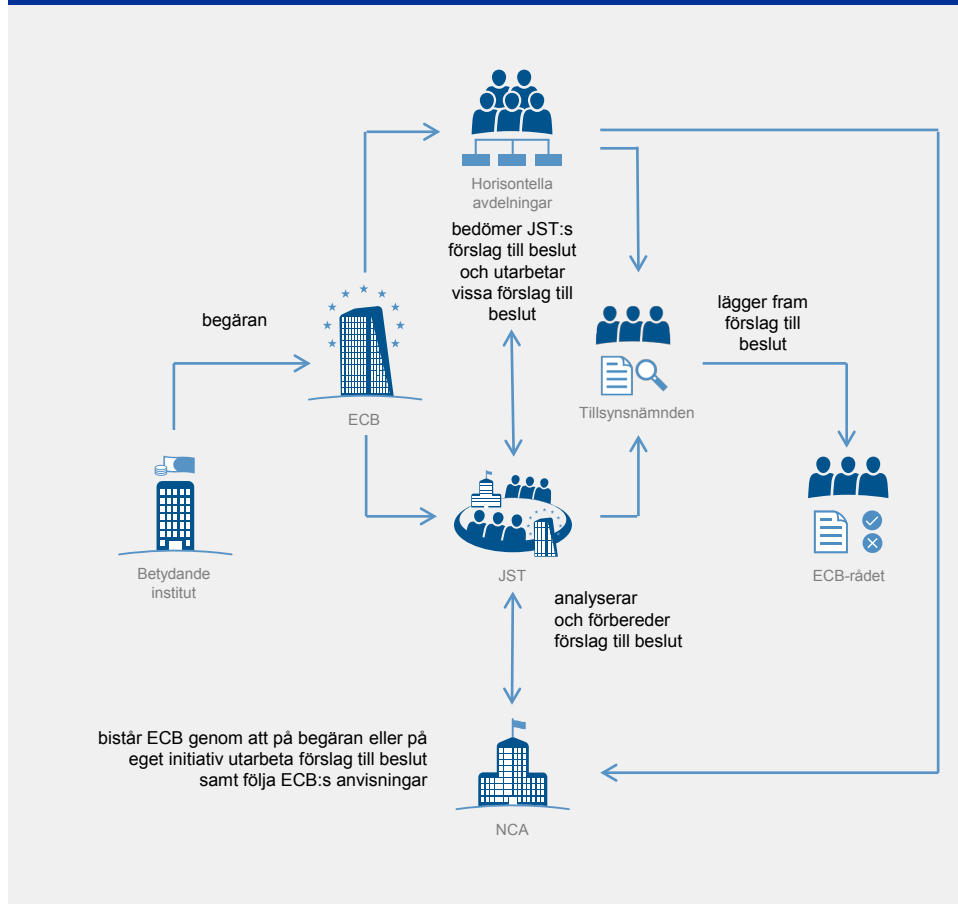
4.2.2 Allmänna processer för begäranden, anmälningar och ansökningar

59

Det allmänna förfarandet för ansökningar, begäranden och anmälningar (dvs. "ansökansbegäranden") för betydande kreditinstitut beskrivs i figur 8. Förfarandet inleds när ett *kreditinstitut* lämnar in sin ansökan. Den gemensamma tillsynsgruppen kontrollerar – vid behov i nära samarbete med den relevanta horisontella avdelningen – om ansökan innehåller alla relevanta upplysningar och handlingar. Vid behov kan den begära in ytterligare upplysningar från kreditinstitutet. Den gemensamma tillsynsgruppen och den relevanta horisontella avdelningen kontrollerar att ansökan uppfyller de tillsynskrav som anges i respektive lagar, dvs. EU:s lagar eller de lagar som införlivar dem i den nationella lagstiftningen. När analysen har slutförts och ett beslut har fattats informerar ECB den sökande om resultatet.

Figur 8

Allmänt förfarande för begäranden, anmälningar och ansökningar

60 För andra processer, såsom "passporting", godkännande av interna modeller och utnämning av nya chefer, måste andra förfaranden tillämpas. Dessa förfaranden beskrivs mer detaljerat nedan.

4.2.3 Etableringsrätten för kreditinstitut inom SSM

61 Om ett betydande¹³ institut i en deltagande medlemsstat önskar etablera en filial inom en annan deltagande medlemsstats territorium via "passportförfaranden"¹⁴, måste det meddela den nationella behöriga myndigheten i den deltagande medlemsstaten där det har sitt huvudkontor och skicka in den nödvändiga dokumentationen. När den nationella behöriga myndigheten tar emot denna anmälan informerar den omedelbart ECB:s tillståndsavdelning som sedan bedömer om den administrativa strukturen är adekvat med hänsyn till den

¹³ Mindre betydande institut måste meddela sina nationella behöriga myndigheter sin avsikt att etablera en filial eller tillhandahålla tjänster inom det europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

¹⁴ Passport-förfarandet eller det gemensamma europeiska passet är ett system som gör det möjligt för operatörer inom finansiella tjänster som är lagligt etablerade i någon av EU:s medlemsstater att etablera/tillhandahålla sina tjänster i en annan medlemsstat utan krav på ytterligare tillstånd.

planerade verksamheten. Om ECB inte fattar beslut om invändningar inom två månader efter mottagandet av kreditinstitutets anmälan kan det betydande institutet etablera filialen och påbörja sin verksamhet. Ett kreditinstitut i en deltagande medlemsstat som önskar etablera en filial eller utöva friheten att tillhandahålla tjänster inom en icke deltagande medlemsstats territorium meddelar den ansvariga behöriga nationella myndigheten om sin avsikt. Om det gäller ett betydande institut informerar den relevanta behöriga nationella myndigheten omedelbart ECB om mottagandet av meddelandet, och ECB gör därefter den bedömning som krävs.

4.2.4 Interna modeller

- 62 I CRD IV beskrivs två olika typer av tillsynsverksamhet avseende interna modeller som används för att beräkna kravet på minimikapital, sådana som avser godkännandet av sådana modeller (eller väsentliga förändringar eller förlängningar) och sådana som avser den löpande tillsynen.
- 63 Det allmänna förfarandet för godkännande av interna modeller för beräkning av kravet på minimikapital enligt kapitalkravsförordningen (CRR) för betydande och mindre betydande banker omfattar olika steg, där den gemensamma tillsynsgruppen utgör kontaktpunkt för de betydande instituten med stöd av ECB:s avdelning för interna modeller. När det gäller mindre betydande institut är det de nationella behöriga myndigheterna som är kontaktpunkt för kreditinstituten. I lämpliga fall förs diskussioner med kreditinstitutet om kritiska punkter och för att utarbeta den operativa planen för godkännandeförfarandet.
- 64 Med stöd av ECB:s avdelning för interna modeller kontrollerar den gemensamma tillsynsgruppen om kreditinstitutet uppfyller de rättsliga kraven och relevanta riktlinjer från EBA. I detta skede måste kreditinstituten vara beredda på att samverka och samarbeta intensivt för att processen ska bli smidig och effektiv för alla parter. Processen omfattar ett antal verktyg, inklusive utvärderingar på plats och på distans. Dessa aktiviteter utförs av en projektgrupp med ansvar för hela modellbedömningsprocessen. Projektgrupper kan bestå av medlemmar av de gemensamma tillsynsgrupperna, experter från ECB:s horisontella avdelning och särskilda modellexperter från de nationella behöriga myndigheterna och de leds av projektledare som rapporterar till den gemensamma tillsynsgruppens samordnare.
- 65 På grundval av projektgruppens rapport utarbetar sedan den gemensamma tillsynsgruppen med stöd av ECB:s avdelning för interna modeller ett preliminärt förslag till beslut som ska godkännas av tillsynsnämnden och ECB-rådet. Förslaget innehåller den gemensamma tillsynsgruppens synpunkter på godkännandet av (eller avslaget på) begäran att använda interna modeller för att beräkna kapitalkraven. Villkor såsom ytterligare rapporteringskrav eller ytterligare tillsynsåtgärder kan knytas till godkännandet.
- 66 Syftet med en löpande modelltillsyn är dessutom att hålla en noggrann uppsikt över att ett kreditinstitut hela tiden uppfyller tillämpliga krav. Tillsynen omfattar analyser av risk, kapital eller andra rapporter som rör modeller, en analys av

kreditinstitutets modellkontroller och en utvärdering av (mindre väsentliga) modelländringar. Dessutom ska en fullständig revision av interna modeller med särskild fokus på deras lämplighet i fråga om bästa praxis och ändrade affärsstrategier göras regelbundet och minst vart tredje år. Revisionerna genomförs av den gemensamma tillsynsgruppen, vid behov med stöd av avdelningen för interna modeller. Den årliga benchmarking som krävs enligt artikel 78 i kapitalkravsdirektivet görs av EBA med SSM som behörig myndighet.

4.2.5 Bedömning av lämpligheten för medlemmarna av ledningsorganen

- 67 Bedömningen av kvalifikationer och personlig tillförlitlighet för medlemmarna¹⁵ av ledningsorganen i betydande och mindre betydande institut är en central del av tillsynsverksamheten. Medlemmarna måste ha tillräckligt gott anseende och förfoga över de kunskaper, färdigheter och erfarenheter som krävs för att utföra sina uppgifter. När det gäller ett första godkännande (tillståndsgivning) för ett kreditinstitut, genomförs bedömningen av kvalifikationer och personlig tillförlitlighet som ett led i tillståndsförfarandet.
- 68 Förändringar av sammansättningen av ett betydande instituts ledningsorgan anmäls till den berörda nationella behöriga myndigheten, som sedan informerar den relevanta gemensamma tillsynsgruppen och ECB:s tillståndsavdelning. Den senare samlar därefter in den nödvändiga dokumentationen (som kan omfatta en intervju med den nominerade kandidaten) tillsammans med personal från den nationella behöriga myndigheten. På grundval av stöd från den nationella behöriga myndigheten genomför den gemensamma tillsynsgruppen och tillståndsavdelningen granskningen gemensamt och lägger sedan fram ett detaljerat förslag för tillsynsnämnden och ECB-rådet för beslut.

4.2.6 Inspektioner på plats

- 69 SSM utför inspektioner på plats, dvs. djupgående undersökningar av risker, riskkontroll och styrformer med i förväg fastställda syften och tidsramar i kreditinstitutets lokaler. Dessa inspektioner är riskbaserade och proportionella.
- 70 ECB har inrättat en central avdelning för inspektioner på plats, som bland annat har ansvaret för att varje år planera inspektionerna på plats.
- 71 Behovet av en inspektion på plats bedöms av den gemensamma tillsynsgruppen i samband med programmet för tillsynsgranskning och planeras i nära samarbete med ECB:s avdelning för planering och samordning av programmet för tillsynsgranskning. Inspektionernas omfattning och frekvens föreslås av den

¹⁵ Enligt CRD IV är ett *ledningsorgan* ett instituts organ, som utses enligt den nationella lagstiftningen och som har befogenhet att fastställa institutets strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens beslutsfattande och som omfattar de personer som i praktiken leder institutets verksamhet. I detta sammanhang bör ett ledningsorgan anses ha verkställande och övervakande funktioner. Eftersom ledningsorganens behörighet och struktur varierar mellan olika medlemsstater (strukturer med en nivå eller två nivåer) tilldelas de olika enheterna i ledningsorganet olika uppgifter.

gemensamma tillsynsgruppen med beaktande av den allmänna tillsynsstrategin, programmet för tillsynsgranskning och kreditinstitutets egenskaper (dvs. storlek, verksamhetens natur, riskkultur, identifierade svagheter). Förutom dessa planerade inspektioner kan särskilda inspektioner utföras som en reaktion på en viss händelse eller incident i ett kreditinstitut som kräver en omedelbar tillsynsåtgärd. Vid behov kan uppföljningsinspektioner utföras för att bedöma ett kreditinstituts framsteg när det gäller att genomföra korrigerande åtgärder som angetts i samband med en tidigare planerad eller särskild inspektion.

72

Det allmänna syftet med inspektioner på plats är att

- undersöka och utvärdera nivå, natur och egenskaper för den inneboende risken, med beaktande av riskkulturen,
- undersöka och utvärdera lämpligheten och kvaliteten för kreditinstitutets regelverk för företagsstyrning och intern kontroll mot bakgrund av arten av dess verksamhet och risker,
- utvärdera kontrollsystemen och riskhanteringsprocesserna med fokus på svagheter eller sårbarheter som kan påverka institutionens kapital- och likviditetsbehov,
- undersöka kvaliteten för posterna på balansräkningen och kreditinstitutets finansiella situation,
- bedöma efterlevnaden av regelverket som gäller för bankväsendet,
- granska områden som viktigaste risker i verksamheten, kontroller och ledningsformer.

73

ECB kan utföra olika typer av inspektioner. Fullskaliga inspektioner täcker ett brett område av kreditinstitutets risker och aktiviteter för att skapa en helhetsbild av kreditinstitutet, medan riktade inspektioner fokuserar på en viss del av kreditinstitutets verksamhet, en särskild fråga eller risk. Tematiska inspektioner fokuserar på en viss fråga (till exempel ett affärsområde, en typ av transaktioner) i en grupp av likartade kreditinstitut. De gemensamma tillsynsgrupperna kan till exempel begära en tematisk granskning av en viss riskkontroll eller ledningsprocessen i en grupp av institut. Tematiska granskningar kan också utlösas av analyser i samband med makrotillsyn eller sektorsvisa analyser som uppdagar hot mot den finansiella stabiliteten på grund av försvagade ekonomiska sektorer eller en spridning av riskfyllda rutiner inom banksektorn.

74

Gruppernas sammansättning i fråga om storlek, kunskaper, expertis och erfarenheter kommer att anpassas varje enskild inspektion. För inspektionsgruppernas bemanning svarar ECB i nära samarbete med de nationella behöriga myndigheterna. Inspektionsgruppens ledare (uppdragets chef) och inspektörerna utses av ECB i samråd med de nationella behöriga myndigheterna. För att säkerställa att inspektionerna på plats genomförs på ett oberoende sätt kan medlemmarna av de gemensamma tillsynsgrupperna delta i inspektionerna som inspektörer men inte som chefer för uppdraget. Vid behov och om det är lämpligt kan ECB vända sig till externa experter. Slutsatserna från inspektioner på plats redovisas i en skriftlig rapport om de inspekterade

områdena och resultaten. Rapporten undertecknas av uppdragets chef och skickas till den berörda gemensamma tillsynsgruppen och nationella behöriga myndigheten. Den gemensamma tillsynsgruppen ansvarar för att utarbeta rekommendationer på grundval av rapporten. Den gemensamma tillsynsgruppen skickar sedan rapporten och rekommendationerna till kreditinstitutet och sammankallar i regel till ett möte med institutet.

- 75 Enligt SSM-förordningen kan ECB när som helst använda sina undersökningsbefogenheter gentemot mindre betydande banker. Dessa befogenheter omfattar inspektioner på plats.

4.2.7 Krishantering

- 76 När direktivet om återhämtning och resolution av banker (BRRD) införlivas i den nationella lagstiftningen kommer ECB som banktillsynsorgan att få möjlighet att snabbt reagera om ett kreditinstitut inte uppfyller, eller sannolikt kommer att bryta mot, kraven i CRD IV och kapitalkravsförordningen och säkerställa att kreditinstitutet inrättar pålitliga återhämtningsplaner.
- 77 ECB har inrättat en avdelning för krishantering som har till uppgift att stödja de gemensamma tillsynsgrupperna i kristider. ECB:s avdelning för krishantering granskar betydande kreditinstituts återhämtningsplaner och utför ytterligare analyser som medger riktmärkning, kvalitetskontroll, kontroll av enhetlighet och expertstöd till de gemensamma tillsynsgrupperna. När det gäller resolutionsplaneringen spelar SSM en rådgivande roll enligt BRRD och förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen. Avdelningen för krishantering är en nyckelaktör i denna samrådsprocess. ECB:s avdelning för krishantering och de gemensamma tillsynsgrupperna kommer dessutom att delta i de krishanteringsgrupper som inrättas för vissa banker (se ruta 6).

Ruta 6

Krishanteringsgrupper och gränsöverskridande stabilitetsgrupper

Under de senaste åren har ett antal grupper inrättats och avtal har ingåtts i syfte att öka samarbetet och samordningen mellan olika parter (till exempel nationella behöriga myndigheter, nationella centralbanker och resolutionsmyndigheter). Det bakomliggande syftet har varit att öka beredskapen hos samtliga berörda parter i normala tider och att öka deras förmåga att reagera snabbt och effektivt i en krissituation. Inom ramen för SSM kommer företrädare för ECB:s avdelning för krishantering och de gemensamma tillsynsgrupperna att delta i krishanteringsgrupper och gränsöverskridande stabilitetsgrupper. När SSM fungerar som tillsynsmyndighet i hemstaten kommer avdelningen för krishantering och de gemensamma tillsynsgrupperna att ansvara för dessa grupper gemensamt.

1. Krishanteringsgrupper

Enligt *Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions* (Viktiga egenskaper för effektiva resolutionssystem för finansiella institut)¹⁶, som offentliggjordes av rådet för finansiell stabilitet i oktober 2011 ska hemstatsmyndigheter och viktiga värdstatsmyndigheter för alla globalt systemviktiga finansinstitut inrätta krishanteringsgrupper. Syftet med dessa grupper är att stärka samordningen och samarbetet mellan hem- och värdstatsmyndigheterna för globalt systemviktiga finansinstitut vad gäller förberedelser för och underlättande av en effektiv ledning och/eller resolution av ett institut vid en eventuell gränsöverskridande finanskris som påverkar företaget.

Tillsynsmyndigheter, centralbanker, resolutionsmyndigheter, finansministerier och de offentliga myndigheter som ansvarar för garantisystemen i de jurisdiktioner som är hemstater eller värdstater för enheter i gruppen som är viktiga för gruppens resolution bör delta i krishanteringsgrupperna, och de bör samarbeta nära med myndigheterna i andra jurisdiktioner där företagen är systemiskt närvarande. Eftersom krishanteringsgrupperna ansvarar för återhämtnings- och resolutionsuppgifter, till exempel återhämtnings- och resolutionsplaneringen, bör de ledas gemensamt av en företrädare för tillsynsmyndigheten och en företrädare för resolutionsmyndigheten.

2. Gränsöverskridande stabilitetsgrupper

Redan 2008 undertecknades en avsiktsförklaring på EU-nivå om avtal om frivilligt särskilt samarbete mellan parter med gemensamma finansiella stabilitetsproblem på grund av förekomsten av en eller flera finansgrupper. Enligt avsiktsförklaringen kan parterna i avtalen om frivilligt särskilt samarbete inrätta och använda en gränsöverskridande stabilitetsgrupp som ett samarbetsforum för att stärka beredskapen att reagera på en kris och underlätta hanteringen och/eller resolutionen av en gränsöverskridande finansiell kris.

4.2.8 Användning av tillsynsåtgärder och tillsynsbefogenheter

78

ECB har behörighet att kräva att betydande kreditinstitut i deltagande medlemsstater vidtar åtgärder i ett tidigt skede för att lösa problem med efterlevnad av tillsynskrav, sund förvaltning och tillräcklig risktäckning för att säkerställa kreditinstitutets fortlevnad. Innan ECB tillämpar sina tillsynsbefogenheter på betydande kreditinstitut kan den överväga att först ta itu

¹⁶ http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_111104cc.pdf

- med problemen informellt, till exempel genom att anordna ett möte med kreditinstitutets ledning eller skicka en interventionsskrivelse.
- 79 Vilken typ av åtgärd som vidtas är beroende på hur allvarliga bristerna är, den tid som krävs, graden av medvetenhet inom kreditinstitutet, kapacitet och pålitlighet hos företagets olika organ samt tillgången på tekniska resurser och personal- och kapitalresurser inom kreditinstitutet. Om åtgärden grundas på den nationella lagstiftningen i en deltagande medlemsstat kan ECB uppmana respektive nationella behöriga myndighet att kontrollera att alla rättsliga förutsättningar är uppfyllda.
- 80 Tillsynsbefogenheterna består av åtgärder med ökande intensitet i fråga om innehåll och form och kan omfatta följande:
- En noggrann förteckning över de mål som ska uppnås och den tidsram som ska tillämpas för att uppnå dem, medan kreditinstitutet tilldelas uppgiften att på eget ansvar identifiera de effektivaste åtgärderna utan tvingande gränser eller regler förutom de som anges i det rättsliga regelverket.
 - Vidtagande av specifika åtgärder i tillsynssyfte, såsom att kräva att kreditinstitutet vidtar särskilda åtgärder avseende regleringsfrågor (organisation av riskhantering och interna kontroller, kapitalbehov, tillåtna innehav, riskbegränsning, rapportering) eller operativa begränsningar eller förbud.
 - Användning av andra rättsliga befogenheter att ingripa för att korrigera eller ta itu med oegentligheter, passivitet eller särskilda försummelse.
 - Skyldigheten för ett kreditinstitut att redovisa en plan för att återställa efterlevnaden av tillsynskraven.
- 81 Tillämpningen av tillsynsbefogenheter övervakas genom att ECB skyndsamt granskar kreditinstitutets efterlevnad av de rekommendationer, tillsynsåtgärder eller andra tillsynsbeslut som avser kreditinstitutet i fråga. Uppföljningen grundas på löpande tillsynsverksamhet och inspektioner på plats. ECB reagerar om fall av bristande efterlevnad påträffas. Genom tillsynsförfarandena säkras att ECB på ett adekvat sätt åtgärdar alla avvikelser eller brister i fråga om att genomföra tillsynsåtgärderna som påträffas i ett kreditinstitut för att därigenom minska risken för en konkurs.

4.2.9 Verkställighet och sanktioner

- 82 Om de lagstadgade kraven har överträtts kan tillsynsorganet förelägga sanktioner mot kreditinstitutet och/eller deras ledning. ECB kan utdöma administrativa bötesstraff för kreditinstitutet på upp till två gånger beloppet för de vinster som gjorts eller de förluster som undvikits på grund av överträdelsen, om sådana kan fastställas, eller upp till 10 % av den totala årsomsättningen i tidigare verksamhet. ECB kan dessutom införa ett vite vid fall av överträdelse av ECB:s tillsynsbeslut eller föreskrifter i syfte att tvinga de berörda personerna att efterleva det tidigare tillsynsbeslutet eller föreskriften från ECB. Vitesbeloppet

beräknas dagligen till dess den berörda personen efterlever tillsynsbeslutet eller föreskriften från ECB, under förutsättning att vitesbeloppet införs för en period på högst sex månader.

- 83 ECB:s avdelning för efterlevnad och sanktioner undersöker – i en anda av öppenhet i fråga om utredning och beslutsfattande – kreditinstitutens påstådda överträdelse av direkt tillämplig EU-lagstiftning, nationell lagstiftning som införlivar EU:s direktiv eller ECB:s förordningar och beslut som konstaterats av en gemensam tillsynsgrupp under den dagliga tillsynen. I ett sådant fall kommer den gemensamma tillsynsgruppen att fastställa fakta och hänvisa ärendet till avdelningen för verkställighet och sanktioner för uppföljning. Avdelningen för verkställighet och sanktioner agerar fristående från tillsynsnämnden för att säkerställa att tillsynsnämndens ledamöter är opartiska när de fattar beslut om sanktioner.
- 84 Avdelningen för verkställighet och sanktioner ansvarar också för att handlägga rapporter om överträdelse av relevant EU-lagstiftning från kreditinstitut eller behöriga myndigheter (inklusive ECB) i de deltagande medlemsstaterna. ECB har inrättat en rapporteringsmekanism för att uppmuntra och möjliggöra för personer med kunskaper om potentiella överträdelse av relevant EU-lagstiftning från enheter som står under tillsyn och behöriga myndigheter att rapportera sådana överträdelse till ECB. Sådana rapporter om överträdelse är ett effektivt redskap för att få upp fall av försummelser i dagsljuset.

4.3 Tillsyn av mindre betydande institut

- 85 Syftet med SSM är att säkerställa att EU:s politik för tillsyn av kreditinstitut tillämpas på ett enhetligt och effektivt sätt, att det gemensamma regelverket för finansiella tjänster tillämpas på samma sätt för kreditinstituten i alla berörda medlemsstater och att kreditinstituten ställs under en tillsyn av högsta kvalitet, utan hänsyn till externa faktorer. Erfarenheterna från finanskrisen har dessutom visat att även de mindre kreditinstituten kan utgöra ett hot mot den finansiella stabiliteten. ECB måste därför kunna utöva tillsyn över alla kreditinstitut och filialer som kreditinstitut som etablerat sin verksamhet i icke-deltagande medlemsstater har etablerat i deltagande medlemsstater. Dessa mål kan endast förverkligas genom
- samarbete i förtrolig anda mellan de nationella behöriga myndigheterna och ECB,
 - ett effektiv informationsutbyte inom SSM,
 - en harmonisering av processer samt enhetlighet i fråga om tillsynsresultat.
- 86 De nationella behöriga myndigheterna har ansvaret för den direkta tillsynen över mindre betydande institut, med undantag av gemensamma förfaranden, som ECB och de nationella behöriga myndigheterna ansvarar gemensamt för¹⁷. De

¹⁷ Se figur 7 och artiklarna 14 och 15 i SSM-förordningen för information om tillstånd, förvärv av kvalificerade innehav och återkallande av tillstånd.

planerar och utför den löpande tillsynen i enlighet med de gemensamma ramar och metoder som skapats för SSM. När de gör det tar de nationella behöriga myndigheterna hänsyn till SSM:s övergripande tillsynsstrategi, samtidigt som de använder sina egna resurser och beslutsförfaranden.¹⁸ Den löpande verksamheten omfattar att organisera möten med den högsta ledningen i mindre betydande institut, utföra regelbundna riskanalyser i det berörda landet samt planera och utföra inspektioner på plats. De nationella behöriga myndigheterna fortsätter också att utöva tillsyn inom områden som inte täcks av SSM-förordningen.

- 87 Även om de nationella behöriga myndigheterna har huvudansvaret för att organisera och genomföra tillsynen över mindre betydande institut kan även personal från ECB delta i viss verksamhet, till exempel inspektioner på plats. Förutom att tillhandahålla expertkunskaper och stöd åt de nationella behöriga myndigheterna, främjar och underlättar detta ett utbyte av personal mellan olika nationella behöriga myndigheter (och mellan de nationella behöriga myndigheterna och ECB) och bidrar till att främja en gemensam tillsynskultur inom SSM.
- 88 Samtidigt ansvarar ECB för att SSM fungerar effektivt och enhetligt, att den tillsyn som utövas av de nationella behöriga myndigheterna håller högsta kvalitet och att tillsynskraven är enhetliga för samtliga kreditinstitut som omfattas av SSM. Denna uppgift utförs av ECB:s GD Mikrotillsyn III.
- 89 ECB:s GD Mikrotillsyn III uppnår dessa mål genom att tillämpa de tillsynsstrategier som utvecklats av GD Mikrotillsyn IV för betydande kreditinstitut på ett proportionellt sätt. GD Mikrotillsyn III består av tre avdelningar:
- Avdelningen för tillsynskontroll och förbindelser med de nationella behöriga myndigheterna ansvarar för samarbetet med de nationella behöriga myndigheterna och kontrollerar deras tillsynsstrategier för mindre betydande institut i syfte att säkerställa att de nationella behöriga myndigheterna utövar en tillsyn av god standard som stöder en enhetlig tillämpning av tillsynsprocesser och förfaranden. Därigenom fungerar de som en primär kontaktpunkt för de nationella behöriga myndigheterna i deras kontakter med ECB som banktillsynsmyndighet. Avdelningen ansvarar också för kvalitetssäkring av tillsynsprocesserna inom de nationella behöriga myndigheterna i samarbete med GD Mikrotillsyn IV (horisontella och specialiserade avdelningar).
 - Avdelningen för tillsyn av enskilda institut och sektorer övervakar – i samarbete med GD Mikrotillsyn IV – särskilda delsektorer bland bankerna (till exempel sparbanker, kooperativa banker) och enskilda institut bland de mindre betydande instituten enligt deras prioriteringsranking (dvs. risk- och effektbedömning) och organiserar tematiska granskningar. Den utvärderar också om ECB bör ta över den direkta tillsynen av ett visst institut och deltar i undersökningar på plats av mindre betydande institut i samarbete

¹⁸ I ramförordningen definieras de situationer där förslag till beslut måste meddelas ECB *innan de skickas* till det mindre betydande institutet.

med GD Mikrotillsyn IV. Den ansvarar även för krishantering för mindre betydande institut.

- Avdelningen för analys och metodstöd utvecklar och underhåller metoderna – på grundval av den tillsynsstrategi som utvecklats av GD Mikrotillsyn IV – för klassificering av mindre betydande institut och tillämpning av systemet för riskbedömning (RAS) och processen för samlad kapitalbedömning (SREP). Den har också ansvaret för den regelbundna tillsynsrapporteringen för mindre betydande institut och för att kontrollera risker och sårbarheter i delsektorer inom banksfären.

90 I följande avsnitt ges en översikt över de processer och förfaranden som utförs av ECB i samband med tillsynen över mindre betydande institut.

4.3.1 Informationsinsamling

91 De europeiska kreditinstituten är knutna till varandra genom sin gemensamma kort- och långfristiga utlåning och sina handelsaktiviteter. Det är därför viktigt med en bredare analys på sektornivå, till exempel för att fånga upp eventuella smittoeffekter och för att utvärdera vilken typ av tillsynspolitiska åtgärder som ECB och de nationella behöriga myndigheterna bör vidta när det gäller mindre betydande institut.

92 För att kunna utöva sin tillsynsfunktion och säkerställa den finansiella stabiliteten inom euroområdet får ECB regelbunden kvantitativ och kvalitativ information om mindre betydande institut. Denna information lämnas med hjälp av fastställda förfaranden för rapportering mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna. Den mottagna informationen gör det möjligt för ECB att identifiera särskilda risker i enskilda institut och utföra en sektoromfattande analys, som i sin tur stöder ECB:s övergripande tillsynsmål. På grundval av analysen kan ECB också identifiera områden där ECB till exempel måste utfärda förordningar, riktlinjer eller allmänna instruktioner för att säkerställa enhetlighet i tillsynen och tillämpningen av tillsynsstandarder av god kvalitet.

93 Förutom den regelbundna informationen från nationella behöriga myndigheter (inklusive tillsynsrapportering till behöriga myndigheter), och med beaktande av proportionalitetsprincipen, kan ECB också begära den ytterligare information om mindre betydande institut som krävs för att ECB ska kunna utöva sitt tillsynsansvar. Som regel begärs denna information från de relevanta behöriga nationella myndigheterna.

4.3.2 Kontroller

94 ECB ansvarar för att utöva en allmän tillsyn över de nationella behöriga myndigheternas tillsynsverksamhet för att säkerställa att tillsynen av mindre betydande institut utförs adekvat och enhetligt. Dessa kontroller kan till exempel utföras genom granskning av särskilda områden (till exempel riskområden) inom alla eller ett urval av nationella behöriga myndigheter. De ger riktade insikter i de

nationella behöriga myndigheternas tillsyn av enskilda institut eller klasser av liknande institut.

- 95 De nationella behöriga myndigheterna förser dessutom ECB med utkast till tillsynsbeslut och tillsynsförfaranden. Syftet med dessa beslut och förfaranden definieras i ramförordningen. De omfattar förfaranden som har en betydande påverkan på mindre betydande institut och avlägsnandet av medlemmar av ledningsgrupperna hos mindre betydande institut samt utnämningen av särskilda chefer. Målet är att upprätthålla en balans mellan att förse ECB med information om de nationella behöriga myndigheternas aktiviteter som är avgörande för SSM:s integritet och att undvika ett överdrivet flöde av meddelanden till ECB. De nationella behöriga myndigheterna måste också informera ECB om den finansiella situationen i ett mindre betydande institut försämrats snabbt och i betydande omfattning.
- 96 De nationella behöriga myndigheterna rapporterar regelbundet till ECB om de mindre betydande instituten i ett format som bestämts av ECB. Dessutom har vissa förfarande för rapportering i efterhand fastställts, enligt vilka de nationella behöriga myndigheterna rapporterar regelbundet om de åtgärder som de har vidtagit och genomförandet av deras uppgifter när det gäller de mindre betydande instituten.
- 97 ECB granskar också hur de nationella behöriga myndigheterna tillämpar SSM:s tillsynsstandarder, förfaranden och processer, till exempel processen för tillsynsgranskning och utvärdering, när det gäller mindre betydande institut. Granskningen av processer omfattar en utvärdering av om standarder tillämpas på ett harmoniserat sätt och kontroller av om jämförbara situationer ger jämförbara resultat i SSM som helhet. ECB kan också rekommendera ändringar på områden där det krävs ytterligare harmonisering och kan också vid behov utveckla standarder för tillsynsrutiner. ECB:s kontroll är en kollaborativ utvärdering av huruvida och på vilket sätt SSM:s standarder och förfaranden kan förbättras för att nå det gemensamma målet, dvs. en harmoniserad och effektiv tillsyn inom hela SSM.

4.3.3 ECB:s befogenheter att ingripa

- 98 ECB bestämmer, i samarbete med de nationella behöriga myndigheterna, om ett institut ändrar sin status från "mindre betydande" till "betydande" genom att uppfylla något av kriterierna i SSM-förordningen (se ruta 1) eller tvärtom och beslutar att överta tillsynsansvaret för enskilda mindre betydande institut från nationella behöriga myndigheter i enlighet därmed eller för att avsluta den direkta tillsynen.
- 99 ECB kan också när som helst på eget initiativ, efter samråd med de nationella behöriga myndigheterna, besluta att utöva en direkt tillsyn över mindre betydande institut om det är nödvändigt för att säkerställa en enhetlig tillämpning av strikta tillsynsstandarder, till exempel om ECB:s instruktioner inte har beaktats av den nationella behöriga myndigheten och tillämpningen av strikta tillsynsstandarder därför äventyras. Det bör påpekas att försämringen av ett

mindre betydande instituts finansiella skick eller påbörjandet av krishanteringsförfaranden inte nödvändigtvis utgör skäl för ECB att överta tillsynsansvaret från ansvariga nationella behöriga myndigheter.

4.4 Allmän kvalitets- och planeringskontroll

100 Tillsynen över både betydande och mindre betydande institut kräver övergripande mekanismer för att säkerställa att SSM:s tillsynsstrategi är konsekvent och håller högsta kvalitet för samtliga enheter som står under tillsyn. Detta innebär att snedvridningar mellan de båda grupperna av kreditinstitut undviks, samtidigt som tillsynsstrategier och proportionalitetsprincipen tillämpas på ett strukturerat sätt.

4.4.1 Kvalitetssäkring

101 Syftet med kvalitetssäkring är att granska den enhetliga tillämpningen av det gemensamma regelverket och säkerställa att det följs. Kvalitetssäkringen övervakar dessutom tillsynsrutinernas kvalitet. Den horisontella kvalitetskontrollen av de gemensamma tillsynsgrupperna utförs av en särskild avdelning inom GD Mikrotillsyn IV, medan kvalitetssäkringen av de nationella behöriga myndigheternas tillsyn av mindre betydande institut utförs av avdelningen för tillsynskontroll och förbindelser med de nationella behöriga myndigheterna inom GD Mikrotillsyn III.

102 Detta är särskilt viktigt eftersom SSM arbetar gränsöverskridande i samtliga deltagande medlemsstater och omfattar både nationella tillsynsorgan och ECB. Huvudmålet med kvalitetssäkringen är att uppdaga möjligheter till förbättringar av metoder, standarder och tillsynsstrategier.

4.4.2 Planeringskontroll

103 När det gäller betydande institut kontrollerar ECB:s avdelning för planering och samordning av programmen för tillsynsgranskning regelbundet om de uppgifter som anges i programmen för tillsynsgranskning har utförts av de gemensamma tillsynsgrupperna och begär vid behov korrigerande åtgärder. För de mindre betydande instituten utförs tillsynsplaneringen av de nationella behöriga myndigheterna och vid behov under uppsikt av GD Mikrotillsyn III. Programmen för tillsynsgranskning utformas och uppdateras dessutom på grundval av resultaten från tidigare perioder. Resultaten diskuteras med de berörda parterna för att kunna förbättra och ytterligare harmonisera framtida aktiviteter.

5 Förkortningar

BRRD	Direktivet om återhämtning och resolution av banker
CBSG	Cross-Border Stability Group (gränsöverskridande stabilitetsgrupp)
CMG	Crisis Management Group (krishanteringsgrupp)
CRD IV	Fjärde kapitalkravsdirektivet
CRR	Kapitalkravsförordningen
EBA	Europeiska bankmyndigheten
ECB	Europeiska centralbanken
ESAs	European Supervisory Authorities (europeiska tillsynsmyndigheter)
ESFS	European System of Financial Supervision (europeiskt system för finansiell tillsyn)
ESM	Europeiska stabilitetsmekanismen
ESRB	Europeiska systemrisknämnden
EU	Europeiska unionen
FSB	Financial Stability Board (rådet för finansiell stabilitet)
G-SIFIs	Global Systemically Important Financial Institutions (globalt systemviktiga finansinstitut)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (intern process för kapitalutvärdering)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (intern process för att bedöma likviditetsbehov)
JST	Joint Supervisory Team (gemensam tillsynsgrupp)
MoU	Memorandum of Understanding (avsiktsförklaring)
NCA	National Competent Authority (nationell behörig myndighet)
RAS	Risk Assessment System (system för riskbedömning)
SEP	Supervisory Examination Programme (program för tillsynsgranskning)
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (processen för samlad kapitalbedömning)
SSM	Single Supervisory Mechanism (SSM)